

Toimintakertomus 2011

Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus

SISÄLLYS

Virastopäällikön puheenvuoro: Todistetusti arvokasta nuorisotyötä	3
Nuorisolautakunnan puheenjohtajan terveiset: Vuosi 2011 – Nuorisopolitiikkaa Ruutitynnyrissä	4
Nuorisoasiainkeskus organisaationa	5
Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma	8
Ohjausryhmä ja työrukkanen	8
Sähköinen harrastushaku	8
Hankkeita, tapahtumia ja lomatoimintaa	9
Lasten ja nuorten vuorovaikutussuunnitelma	9
Laaja-alaista Luotsi-toimintaa	10
Ruuti – vaikuttamisen uusi aika	11
Ruudissa tapahtuu	12
Vaikuttamisen suur tapahtuma RuutiExpo	12
Vaikuttamistoimintaa nuorisotaloilla	13
Nuoret verkossa	14
Verkkonuorisotyön valtakunnallinen kehittämiskeskus Verke	14
Verkkonuorisotyötä moniammatillisesti	14
Koulutuksia ja julkaisuja	14
Pelitalo osana Verkeä	15
Verkkonuorisotyötä nuorisotaloilla	15
Nuorisotaloja, -tiloja ja -toimintaa	17
Tapahtumia ja toimintaa	17
Tilamuutoksia nuorisotaloilla	18
Sukupuolisensitiivistä nuorisotyötä	18
Harrastusryhmiä laidasta laitaan	18
Monipuolista lomatoimintaa	19
Hyviä käytäntöjä Arabian nuorisotalolla	20
Vetovoimaisia tapahtumia	21
Nuoret kaupunkikuvassa	23
Mopotoimintaa Mobiilimottiksella	23
Skeittiohjelma etenee	23
Nuoret ja kaupunkitaide	24
Tuottoisaa yhteistyötä	25
Tiivistä kuntayhteistyötä	25
Kouluyhteistyön uusia linjauksia	25
Yhteistyöhankkeiden Happi	25
Kulttuuristrategiaa nuorisonäkökulmasta	26
Työllistämiskokonaisuus – monipuolista yhteistyötä	26
Vapaaehtoistoiminnan vuosi 2011	27
Kansainvälisiä kuvioita	29
Nuorisoasiainkeskus vieraana ja isäntänä	29
Nuorten kansainväliset matkaryhmät	29
Falkullan kotieläintilan nuorisovaihto Islantiin	30
Kansainvälisten hankkeiden Happi	30
Monikulttuurista kehitystyötä	31
Monikulttuurista osaamista ja kulttuuritulokkeja	31
Viestintää ja tapahtumia	31
Alueellisen romanityön tuloksia	31
NevoDrom – uusi tie romaninuurille	32
Taloudellista ja tehokasta toimintaa	33
Talouden seuranta ja riskienhallintaa	33
Hankintoja ja kilpailutuksia	33
Järjestö- ja kumppanuushankkeita	33
Sähköinen avustusjärjestelmä	34
Hyvinvoiva henkilöstö	35
Oppilaitosyhteistyötä ja oppisopimuskoulutusta	35
Osaamisen kehittämistä ja koulutusta	35
Johtamista, palkitsemista ja henkilöstöresursseja	36
Ekotekoja nuorisoasiainkeskuksessa	37
Nuorisolautakunta	38
Taulukot	40

Virastopäällikön puheenvuoro TODISTETUSTI ARVOKASTA NUORISOTYÖTÄ

Muutama kuukausi sitten osallistuin nuorisosiainkeskuksen edustajana Viikissä asukastilaisuuteen, jossa koulun sali oli täytynyt huolestuneista viikkiläisistä nuorista, vanhemmista ja asukasaktivisteista. Tarkemmin sanoen asukkaat olivat yksituumaisen tuhtuneita: Missä viipty Viikin nuorisotalo? Vaikka tilapäiset tilat olikin saatu hankittua, nuoret ja asukkaat olivat vahvasti sitä mieltä, että viikkiläisten nuorten terveen kasvun edellytys oli täysimittainen nuorisotalo.

Tilaisuudessa tuli jollain lailla hämmäntynyt olo. Toisaalta oli hieman harmissaan siitä, mitään ei tuntunut merkitsevän se, että tilapäistilojen ja muun varsin aktiivisen nuorisotoiminnan järjestämiseen oli satsattu aika paljon. Maailmaa kiertäneenä olin myös hyvin tietoinen, että vastaavasta palvelusta missä tahansa muussa eurooppalaisessa kaupungissa oltaisiin oltu perin kiitollisia. Toisaalta, tyytyväinen voi olla siitä, että nuorisotoimen palveluja todellakin arvostettiin. Nuorisotalo koettiin peruspalveluna ja sen aktiviteetit nuorten kasvulle välttämättöminä. Ja hyvin nuoret ovat viraston palvelut löytäneetkin: viime vuoden kävijätilastot osoittivat selvää nousua.

Helsinkiläisen nuorisotyön tavaramerkki on myös ketterä reagoiminen, yhteistyöhenkisyys ja innovatiivisuus. Joustavaa reagoimista nuorten yllättäviin käyttäytymispiirteisiin osoitti juuri oikeiden toimintatapojen löytyminen niin sanottuun mopoilmiöön. Muutama vuosi sitten yllättäen ilmaantunut nuorten massamittainen kokoontuminen mopotapaamisiin ja pitkinä letkoina pääkaupunkiseutua kiertely ei ollutkaan nopeasti ohi mennyt muoti-ilmiö vaan sitkeästi jatkunut nuorisokulttuurinen piirre. Siitä saatiin lisäymmärrystä myös vuoden aikana valmistuneesta tutkimuksesta.

Yhteistyöhenkisyyden koetinkivi oli Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan (Lasu) osallistuminen. Jo tässä vaiheessa voidaan sanoa, että se on tuonut nuorisotyölle lisää arvostusta niin luotettavana yhteistyökumppanina kuin nuorten kanssa toimimisen ammattilaisena. Harvassa kaupungissa nuorisotoimi nauttii yhtä varauksetonta arvostusta sellaisten suurien hallintokuntien kuten sosiaali-, terveys- ja koulutoimen keskuudessa.

Helsingin nuorisotoimella on myös kansallinen työmuotojen kehittämisen rooli. Näkyvimmin sitä viime vuonna edusti Verkkonuorisotyön valtakunnallisen kehittämiskeskuksen (Verke) perustaminen ja nuorten uudentyyppisen vaikuttamismallin Ruutin käynnistyminen. Molemmissa hankkeissa on lähdetty kunnianhimoisesti kyseenalaistamaan vallitsevia nuorisotyön toimintatapoja. Tällaiseen työhön kuuluu pitkäjänteisyys, riskien ottaminen ja muutosvastarintaa vastaan taisteleminen.

Nopeita voittoja tuskin on – vaikka niitä tunnutaankin odotettavan. Mitenkä se englantilainen sananlasku menikään: ”Kaiken avain on kärsivällisyys. Kananpojankin saa vain hautomalla munan... ei rikkomalla sitä”.

Nuorisolautakunnan puheenjohtajan terveiset VUOSI 2011 – NUORISOPOLITIikkaa RUUTITYNNYRISSÄ

Heti vuoden ensimmäisessä kokouksessa nuorisolautakunta sai päätettäväksi Helsingin kaupungin nuorten vaikuttamisjärjestelmän rakenteen.

Lautakunta piti alusta lähtien tavoitteenaan vaikuttamisjärjestelmän uudistamisessa luoda järjestelmän, joka toisi mahdollisimman paljon valtaa mahdollisimman monelle nuorelle. Halusimme osallistavan ja voimaannuttavan vaikuttamismallin, jossa politiikkaan osallistuminen on mahdollisimman matalan kynnyksen takana. Tämä ei toteudu perinteisissä nuorisovaltuustoissa, joten alusta asti oli selvää, että meidän olisi kokeiltava jotain uutta. Paine oli suuri perinteisen nuorisovaltuuston luomiseen. Silti lähes kaksi vuotta kestänyt työ tuotti tuloksenaan lautakunnan yksimielisen esityksen vaikuttamiskanava Ruudista.

Lautakunta oli kuitenkin pettynyt siihen, että kaupunginhallitus ei halunnut sijoittaa uutta vaikuttamisjärjestelmää kaupungin keskushallinnon alaisuuteen. Jos tavoitteena on saada nuoret osaksi poliittista päätöksentekojärjestelmää, ei Ruudin oikea paikka ole nuorisotoimessa. Riski siihen, että vaikuttamisjärjestelmästä tulee ainoastaan nuorisotyön väline ilman todellista valtaa, on suuri.

Joka tapauksessa Ruudin oli alun perinkin tarkoitus olla elävä ja oppiva rakenne. Meidän on uskallettava kokeilla uutta, oppia kokemuksista ja löytää parempia tapoja antaa nuorille itsevarmuutta ja välineitä tehdä politiikkaa Helsingissä. Ensimmäisen RuutiExpon jälkeen joudumme vielä miettimään monia asioita uudelleen, mutta onneksi nyt tätä työtä ovat tekemässä sekä nuorten toimintaryhmät että Ydinruuti.

Läpi vuoden 2011 oli myös selvää, ettei nuorisotoimen taloustilanne tule helpottamaan. Silti oli suuri pettymys, ettei valtuuston hyväksymä budjetti vuodelle 2012 sisältänyt varoja Viikin nuorisotalohankkeen käynnistämiseen. Laman seurauksena rahojen saaminen uusiin hankkeisiin on muuttunut entistäkin vaikeammaksi. Uusien nuorisotalojen rakentamisen sijaan nuorisolautakunta on joutunut, ja joutuu, käymään läpi niin tilaverkkoaan kuin toimintojaan.

Kaupunginhallituksen edellyttämä jatkuva palveluverkkotarkastelu ei voi tarkoittaa ainoastaan nuorisotilojen lakkautuslistojen tekemistä. Palveluverkon ajanmukaisuus tarkoittaa sitä, että uutta rakennetaan sinne, missä tarve on suuri. Ja siksi kysymys nuorisotalon saamisesta Viikkiin on tärkeä myös periaatteellisesti.

Emma Kari, nuorisolautakunnan puheenjohtaja

NUORISOASIAINKESKUS ORGANISAATIONA

Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus tuottaa yhdessä nuorten kanssa monipuolisia kulttuuri- ja harrastepalveluja, edistää nuorten yhteiskunnallista osallistumista sekä tarjoaa nuorille tukea ja neuvontaa. Toimintamme kohderyhmää ovat 9–18-vuotiaat nuoret, pääpaino on 13–17-vuotiaissa. Meillä on yli 400 työntekijää, joista suurin osa on nuoriso-ohjaajia. Toimimme noin 90 tilassa eri puolilla Helsinkiä.

Nuorisotyötä tehdään nuorisotaloissa, erityistoimipaikoissa ja projekteissa. Lisäksi virasto tukee nuorisojärjestöjä ja nuorten ryhmiä. Nuorisoasiainkeskuksen toimintamuodot ovat alueellinen, kohdennettu ja kulttuurinen nuorisotyö sekä nuorten kansalaistoiminta.

Helsingin kaupungin organisaatiossa nuorisoasiainkeskus kuuluu sivistystoimen alaisuuteen. Käyttötalousmenot olivat kertomusvuonna 28,3 miljoonaa euroa.

	NUORISOLAUTAKUNTA	
	Nuorisotoimenjohtaja	
Alueellisten palvelujen osasto	Keskitettyjen palvelujen osasto	Hallintopalvelujen osasto
Alueellisen nuorisotyön 11 yksikköä Avara – nuorten osallisuuskeskus Klaari Helsinki Osallisuus- ja demokratiakasvatushankkeet	Kohdennetun nuorisotyön toimisto Kulttuurisen nuorisotyön toimisto Nuorten kansalaistoiminnan toimisto	Henkilöstötiimi Taloustoimisto Tietotekniikkayksikkö Viestintäyksikkö Kehittämistiimi
Nuorten vaikuttamisjärjestelmä Ruuti		
Verkkonuorisotyön valtakunnallinen kehittämiskeskus Verke		

Nuorisoasiainkeskuksen keskeiset palvelut vuonna 2011:

42 nuorisotilaa
2 toimintakeskusta
2 nuorten toimintataloa
13 erityistoimipaikkaa
5 leirialuetta ja kurssikeskusta
14 nimikkotilaa
6 skeittipaikkaa
2 kerhohuoneistoa
noin 400 eri harrastemahdollisuutta
tapahtumia, kursseja, leirejä
neuvontaa ja tukea
vaikuttamismahdollisuuksia

verkkonuorisotyötä
avustukset nuorisojärjestöille ja nuorten vapaille ryhmille.

Vuoden 2011 tärkeät luvut

Toteutuneet käyttömenot: 28,1 miljoonaa euroa

Henkilöstömäärä: virka- ja työsuhteiset 442, oppisopimusopiskelijat 8, työllistetyt 26.

Toiminta-ajatus

Nuorisoasiainkeskus tukee nuorten kasvua aktiivisiksi kansalaisiksi. Toimintaa suunnataan kaikille helsinkiläisille nuorille, ja heitä innostetaan löytämään itselleen sopivat tekemisen muodot ja olemisen tilat. Nuorisoasiainkeskus uudistaa työmuotojaan seuraamalla nuoruuden ilmiöitä ja nuorten elinolojen muutoksia.

Visio – Tilaa olla nuori, kuulua ja loistaa!

Helsinki on nuorille kaupunki, joka tarjoaa elämyksiä ja vapauden olla rohkeasti oma itsensä. Nuoret ja nuorisoasiainkeskus luovat yhdessä omannäköistä kaupunkikulttuuria.

Arvoperusta

Elämisen ilo

Elämisen ilo on jokaisen oikeus! Nuoret ja nuorisotyö tuottavat elämyksiä ja yhdessä tekemisen riemua. Elämisen iloa on myös velvollisuus välittää muista. Nuorisotyö kannustaa olemaan utelias ja kysymään rohkeasti. Elämisen iloa on innostua tulevasta!

Asukaslähtöisyys

Nuoret ovat tasavertaisesti mukana rakentamassa yhteisen tekemisen sisältöjä. Asukaslähtöisyys merkitsee jatkuvaa toimintaympäristön seuraamista sekä uteliaisuutta nuorten maailmaa kohtaan. Nuorilta nousevat toiveet ja tarpeet sisällytetään jokapäiväisen toiminnan suunnitteluun.

Ekologisuus

Nuorisoasiainkeskuksessa edistetään kestäväää elämäntapaa vahvistamalla nuorten luontosuhdetta erilaisin luontokokemuksin, mahdollistamalla lähiympäristön ja maapallon puolesta toimiminen ja kannustamalla nuoria siihen. Nuorisoasiainkeskuksen työntekijät sitoutuvat ekologiseen arkeen työssään.

Yrittäjämielisyys

Yrittäjämielisyys on nuorten omatoimisuuden edistämistä. Nuoria rohkaistaan osallistumaan itseään koskevan toiminnan suunnitteluun, päätöksentekoon, toteutukseen sekä arviointiin. Nuorisoasiainkeskuksessa työntekijöillä on innostusta ja hehkua toimia luovasti sekä ennakkoluulottomasti. Nuorisoasiainkeskus mahdollistaa tehtävien hoitamisen ja luottaa työntekijöihin.

Oikeudenmukaisuus

Oikeudenmukainen nuorisoasiainkeskus kohtelee kaikkia nuoria ja työntekijöitä yhdenvertaisesti. Heikommissa asemassa olevia nuoria tuetaan ja puolustetaan. Nuorisoasiainkeskus lisää yhdenvertaisuuden ymmärrystä ja toimii sen hyväksi.

Taloudellisuus

Nuorisoasiainkeskus etsii uudenlaisia menetelmiä ja tapoja toimia tehokkaasti ja päämäärätietoisesti. Toiminnan laatua sekä vaikuttavuutta seurataan ja resursseja käytetään vastuullisesti.

Turvallisuus

Nuorisoasiainkeskus tukee turvallista yhteisöllisyyttä, jossa on mahdollisuus kokea ja kokeilla

rohkeasti. Nuoret voivat osallistua toimintaan pelkäämättä kiusaamista. Pitkäjänteinen työ luo turvallisen kasvu ympäristön. Työntekijällä on oikeus tuntea olonsa turvallisiksi työssään.

LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTISUUNNITELMA

Kaupungin strategioista nuorisosiainkeskuksen toiminta painottuu hyvinvointiin ja palveluihin. Kertomusvuonna erityisen paljon resursseja suunnattiin Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2009–2012 toteuttamiseen. Hyvinvointisuunnitelma on Helsingin kaupungin hanke, jonka tehtävänä on parantaa lasten ja nuorten hyvinvointia hallintokuntien rajat ylittävällä yhteistyöllä.

Nuorisosiainkeskuksen keskeisimmät tavoitteet Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa ovat lasten ja nuorten osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen vaikuttamismahdollisuuksia (s.11–13) sekä lasten ja nuorten vapaa- ja loma-ajan toimintaa (s. 9 ja 18–20) lisäämällä. Erityisesti huomioon on otettu väliinputoajaryhmä eli 3.–6.-luokkalaiset, monikulttuuriset lapset ja nuoret sekä tarpeet sosioekonomisesti heikommilla alueilla.

Ohjausryhmä ja työrykkanen

Kullekin Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tavoitteelle on oma ohjausryhmänsä. Nuorisosiainkeskuksen vetovastuulla on lasten ja nuorten osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistaminen. Ohjausryhmään kuuluu jäseniä opetus-, liikunta- ja sosiaalivirastosta sekä kaupunginkirjastosta ja kulttuurikeskuksesta. Ryhmän puheenjohtajana toimii osastopäällikkö **Kari Naalisvaara**.

Ohjausryhmä kokoontui vuonna 2011 kahdeksan kertaa, ja sen tavoitteena oli saada järjestöt aktiivisesti mukaan tuottamaan palveluita. Ohjausryhmä tapasi vuoden aikana kaksi kertaa nuorisoi-, liikunta- ja kulttuurijärjestöjä.

Ohjausryhmän rinnalla kokoontui virastojen työntekijöistä koostuva työrykkanen noin kerran kuussa. Kokouksiin osallistui myös Helsingin nuorisoyhteistyö Helsinki-Team ry:n jäseniä. Kokoukset lisäsivät virastojen tietoisuutta muiden hallintokuntien konkreettisesta tekemisestä sekä vahvistivat viestintää ja toiminnan koordinoitua.

Sähköinen harrastushaku

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tavoitteena on etsiä ja kehittää nuorille kaupunkilaisille sähköisiä kanavia, joista palvelut löytyvät helposti. Asukkaan näkökulmasta on toisarvoista, mikä virasto palvelun tuottaa.

Vuoden 2011 aikana tehtiin viestintäselvitys, jossa kartoitettiin kaupungin eri virastojen viestintää lapsille ja nuorille järjestetyistä harrastustoiminnoista. Selvityksestä kävi ilmi, että yhden osoitteen alta löytyvää, kaikki Helsingin kaupungin harrastuspalvelut kattavaa sivustoa ei ole lähitulevaisuudessa mahdollista toteuttaa, mutta nuorisosiainkeskuksen Harrastushaku-sivustoa tullaan kehittämään helsinkiläisnuorten keskeiseksi hakupalveluksi.

Sähköinen Harrastushaku (nuoriso.hel.fi/harrastushaku) uudistui vuoden 2011 aikana. Harrastushakuun luotiin uusi hakumoottori, joka mahdollistaa Harrastushaun laajentamisen tulevaisuudessa. Myös käytettävyyttä parannettiin ja visuaalinen ulkoasu uusittiin. Uudistetussa järjestelmässä voi ilmoittautua sähköisesti leireille, kursseille ja muihin harrasteisiin. Tarkoituksena on tarjota jatkossa myös verkkomaksumahdollisuus.

Harrastushaku sisälsi kertomusvuonna noin 400 erilaista harrastusryhmää nuorille eri puolilla kaupunkia. Järjestelmästä tuli laajentuessaan yksi merkittävimmistä nuorille suunnatuista harrastushakupalveluista pääkaupunkiseudulla.

Harrastushaku tulee laajenemaan nuorisopiirijärjestöjen järjestämän nuorisotoiminnan sekä Helsingin opetusviraston Harrastusharavan tarjontaan vuonna 2012. Tarkoituksena on tarjota järjestelmää maksuttomana palveluna jatkossa kaikille nuorisojärjestöille, nuorille suunnattuja palveluja tarjoaville järjestöille sekä kaupungin eri hallintokunnille.

Hankkeita, tapahtumia ja lomatoimintaa

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman varoilla toteutettiin kesällä 2011 useita nuorten tapahtumia, kursseja ja hankkeita. Mediapajassa nuoret tuottivat itse materiaalia eri medioita hyödyntäen ja Pelitalossa järjestettiin pelintekokurssi. Hapessa toteutettiin myös mm. Metrossal-hanke sekä Sun City -projekti, jossa nuoret järjestivät kaksi kaupunkikulttuuritapahtumaa Kalasatamassa. Tapahtumiin osallistui yhteensä noin 140 nuorta sekä 25 vapaaehtoista toteuttajaa. Sun City -hanke esiteltiin lokakuussa Ranskan Nantes'ssa yhtenä eurooppalaisena Creative Generations -projektina.

Vuosaaren nuorisotyöyksikössä toteutettiin kaksi hanketta: 15–16-vuotiaille suunnattu Puutarhakesä-projekti yhteistyössä Lasten ja nuorten puutarhayhdistys ry:n kanssa sekä monikulttuurinen tyttöjen leiri. Nuoret saivat itse vaikuttaa vahvasti tapahtumien sisältöön.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman varoilla toimivat kesällä 2011 myös mm. Tapulikaupungin nuorisotalon savikerho, Lauttasaarella ja Eläintarhan skeittipuistossa kolme kahden päivän skeittikurssia sekä Eteläisessä nuorisotyöyksikössä sirkusohjaaja Koralli Summer Jamissa.

Syyslomaviikon nuorisofestari Lokaviikot kulki vuonna 2011 teemalla *Minun Helsinkini – minun tilani*. Neljättä kertaa järjestetty Lokaviikot on 13–25-vuotiaille suunnattu monipuolinen kulttuuri- ja taidetapahtuma, jonka järjestivät kertomusvuonna yhteistyössä nuorisoasiainkeskus, kulttuurikeskus ja kaupunginkirjasto.

Vuoden 2011 Lokaviikot järjestettiin aiempaa pienemmällä budjetilla, ja resursseja siirrettiin kesän toimintoihin. Kävijöitä Lokaviikoilla oli yhteensä 1916.

Lasten ja nuorten vuorovaikutussuunnitelma

Lasten ja nuorten vuorovaikutussuunnitelma on yksi Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2009–2012 kärkihankkeista. Sen takana on poikkihallinnollinen Lasten ja nuorten kaupunki-verkosto, johon kuuluu 11 hallintokuntaa, tutkijoita ja järjestöjä. Verkosto kokoontui vuoden 2011 aikana kolme kertaa.

Lasten ja nuorten vuorovaikutussuunnitelman tavoitteena on yhteistyössä eri virastojen kanssa luoda toimintatapoja ja -malleja lasten ja nuorten kuulemiseen heidän omien paikkojensa suunnittelussa ja kehittämisessä. Hankkeessa on kehitetty toimintamalleja fyysisen ympäristön suunnitteluun osallistumiseen, ja lähestymistapana on ollut lasten ja nuorten osallistumisen pilotointi erilaisissa meneillään olevissa suunnitteluprosesseissa.

Pilotteja on tehty koulunpihojen, lähiliikuntapaikkojen, kirjaston nuorten osaston ja HKR:n aluesuunnittelun puitteissa. Kertomusvuoden lopussa meneillään olivat mm. skeittipaikkojen suunnittelu, leikkipuistojen ja päiväkotien osallisuustoiminta sekä ulkoleikkitilojen ja nuorisotalon pihan tuunaus.

Vuonna 2011 vuorovaikutussuunnitelman rakentaminen sai vetoapua Oiva Akatemian ylemmän johdon valmennuksesta ja apulaiskaupunginjohtaja **Tuula Haataiselta**. Osana valmennusta vuorovaikutussuunnitelmaa jalkautettiin nuorisoasiainkeskukseen, opetusvirastoon, liikuntavirastoon, kirjastoon ja kulttuurikeskukseen. Nämä virastot nimesivät asioita ja tilanteita, joissa tulevat sitoutumaan lasten ja nuorten kuulemiseen.

Laaja-alaista Luotsi-toimintaa

Luotsi-toiminta on suunnattu erityisiä tukitoimia esimerkiksi koulukiusaamisen, aggressiivisen käytöksen tai kotona ilmenevien ongelmien vuoksi tarvitseville 12–15-vuotiaille nuorille ja heidän perheilleen. Mukaan tuleville nuorille suunnitellaan yksilöllinen tukiohjelma, jossa sovitaan tavoitteista ja huomioidaan nuoren elämä kotona, koulussa ja vapaa-ajalla.

Luotsi-toimintaa toteutetaan Lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelman terveen ja turvallisen kasvun mahdollisuuksien parantamiseen tähtäävän hyvinvointitavoitteen mukaisesti. Vuonna 2011 Luotsi-toimintaa toteutettiin aiempaa laajemmilla alueilla ja resursseilla. Itäluotsin toiminta-alueita olivat itäinen ja kaakkoinen suurpiiri, Koillisluotsin koillinen suurpiiri ja Länsiluotsin läntinen suurpiiri Munkkivuorta, Munkkiniemeä ja Meilahtea lukuun ottamatta. Pasilan ja Alppiharjun alueet Keskisestä suurpiiristä kuuluivat Länsiluotsin toimintakenttään. Luotsi-toimintoihin kuuluivat edelleen myös Skanssi, Spinnu ja NevoDrom-projekti.

Resurssien lisääntyminen nosti asiakastyön määrällistä tavoitetasoa edelliseltä vuodelta. Tähän haasteeseen onnistuttiin vastaamaan: vuonna 2011 suunnitelmallisesti tuettuja nuoria oli toiminnoissa mukana 309 (189). Myös käyntikertatavoitteet ylitettiin yli 2000:lla. Nuoret osallistuivat aktiivisesti niin avoimeen ryhmätoimintaan, retkille kuin liikunnallisiin ryhmiinkin. Leiritoimintaan panostettiin entistä enemmän. Leirivuorokausia kertyi kaikkiaan 1199 (649).

Vuonna 2011 Luotsi-toiminnan päätti suunnitelmansa mukaisesti 91 nuorta. Jokaisen yksittäisen nuoren prosessille asetetut tavoitteet kodin, koulun ja vapaa-ajan osa-alueilta arvioitiin. Kokonaisuudessaan tavoitteet saavutettiin erinomaisesti. Kodin ja koulun osa-alueille asetetuista tavoitteista 91,2 prosenttia toteutui osittain tai täysin, vapaa-ajan osa-alueella 90,6 prosenttia.

Tyytyväisyys Luotsi-toimintaan kokonaisuudessaan oli myös hyvä, asiakkaiden antama keskiarvo oli 4,3 asteikolla 1–5. Toiminnassa mukana olleiden nuorten vanhemmista loppuarvion täytti 86, joista 75 koki saaneensa ainakin jonkinlaista apua tai tukea omaan vanhemmuuteensa.

Toiminnan laajentuessa kumppanuuksien merkitys korostui entisestään. Ydinkumppaneita olivat sosiaaliviraston perhekeskukset ja terveyskeskuksen koulu- ja opiskeluterveydenhuolto. Perheneuvolan rooli ja osaaminen vanhemmuuden tukemissa sekä Luotsi-toimintojen kokemus ja taito nuorten kanssa toimittaessa vahvistivat molempia toimijoita. Tavoitteena on, että yhteistyö jatkuu ja sen käytännöt vakiintuvat.

Muita keskeisiä kumppaneita olivat alueiden oppilashuoltoryhmät, nuorisotalot ja nuorisopsykiatriset poliklinikat sekä tärkeinä sidosryhminä mm. nuorisoasemat, Tyttöjen Talo ja nuorten päihdepsykiatrisen poliklinikka. Lisäksi Luotsilla oli yhteistyösopimus HIFK:n kanssa.

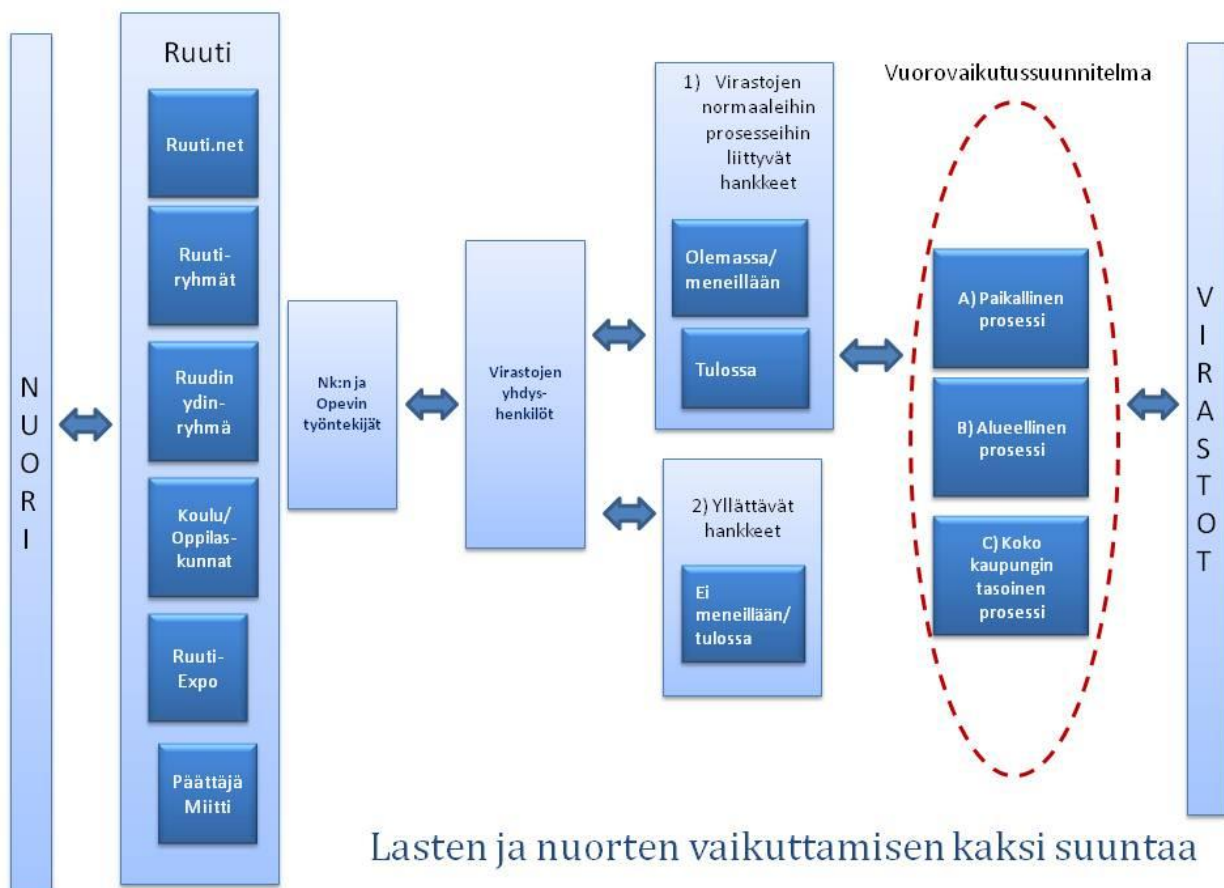
Syyskuussa 2011 aloitettiin tähän asti laajin tutkimus- tai arviointiprosessi Luotsi-toiminnan vaikuttavuudesta. Tutkimuksessa selvitetään nuorisoasiainkeskuksen, sosiaaliviraston ja terveyskeskuksen yhdessä vuodesta 2000 resursoiman ja toteuttaman Luotsi-toiminnan pidempiaikaista tuloksellisuutta ja yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Tarkoituksena on perehtyä jo olemassa olevaan arkistomateriaaliin, aiempaan arviointi- ja tutkimustietoon sekä haastatella mukana olleita nuoria ja sidosryhmien edustajia. Tutkimustyö jatkuu toukokuun 2012 loppuun.

RUUTI – VAIKUTTAMISEN UUSI AIKA

Uuden vaikuttamisjärjestelmän kehittäminen ja helsinkiläisten nuorten vaikuttamismahdollisuuksien parantaminen on Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2009–2012 yksi kärkihankkeista. Nuorille halutaan tarjota monipuolisia tapoja vaikuttaa ja toimia itse. Uutta vaikuttamismallia rakennettiin vuosina 2009–2010 helsinkiläisten nuorten ryhmien, järjestötoimijoiden, asiantuntijoiden sekä nuorisoasiainkeskuksen ja opetusviraston viranhaltijoiden laajan kuulemisen pohjalta. Kesäkuussa 2011 Helsingin kaupunginhallitus päätti yksimielisesti Ruudin käyttöönotosta.

Ruuti koostuu eritasoisista vaikuttamisen toiminnoista. Ruudin kautta nuorilla on mahdollisuus ottaa kantaa ja ilmaista mielipiteensä perinteisten vaikuttamisen keinojen lisäksi myös kulttuurin ja taiteen avulla. Keskeistä mallissa on tukea nuorten omaa toimijuutta sekä luoda nuorten ja päätöksentekijöiden välille selkeä keskustelukulttuuri ja -rakenteet.

Ruuti mahdollistaa erilaisten nuorten pääsyn mukaan vaikuttamistoimintaan, eikä nuorten osallistujamäärää ole rajoitettu. Myös koulut ja oppilaitokset ovat vahvasti mukana, ja tavoitteena on, että lasten ja nuorten osallisuuden ja vaikuttamisen kokemukset omassa arkisessa toimintaympäristössä innostavat heitä aktiiviseen kansalaisuuteen myös tulevaisuudessa.

Ruudissa tapahtuu

Ruudissa on kyse ennen kaikkea nuorten tukemisesta ja kannustamisesta aktiiviseen kansalaisuuteen ja omaehtoiseen toimintaan. Tärkein osa Ruutia ovatkin erilaiset nuorten omat toimintaryhmät – RuutiRyhmät. Ne voivat olla lyhytkestoisia tai pidempiaikaisia projekteja, joissa nuoret pyrkivät muuttamaan jotakin asiantilaa tai vahvistamaan entisestään niitä asioita, jotka heidän mielestään ovat jo etenemässä oikeaan suuntaan.

RuutiRyhmiksi lukeutuvat myös Helsingissä jo aiemmin Hesän Nuorten Ääni -toimintaohjelman aikana toimineet alueelliset ANSA-ryhmät (Aktiiviset Nuoret Stadin Asialla). Lukuvuonna 2010–2011 Helsingissä toimi yhteensä kahdeksan yläkoululaisten ANSA-ryhmää. Toimintaan osallistui koko kaupungin tasolla noin 112 yläasteikäistä nuorta.

ANSA-ryhmät järjestivät mm. Päihteetön perjantai -tapahtuman, koko perheen liikuntatapahtuman ja Hymyile bussikuskille -kampanjan. Lisäksi ANSA-ryhmät tuottivat kesätyöoppaan nuorille ja Terve koulu/Terve ympäristö -projektin. ANSA-ryhmät tullaan kytkemään osaksi Ruutia vuoden 2012 aikana.

Ruudin vuosittaisia tapahtumia ja toimintoja toteutetaan tiiviissä yhteistyössä opetusviraston kanssa. Maaliskuussa 2011 nuorisoasiainkeskus oli mukana opetusviraston uudistamalla Ylipormestarin oppilaskuntapäivillä Kaupungintalon valtuustosalissa. Kokouspäivien aikana jaossa oli 550 000 euroa koulujen yhteisöllisyyden vahvistamiseen ja kouluympäristön kehittämiseen tähtääviin hankkeisiin. Lisäksi oppilaat ja opiskelijat äänestivät julkilausumasta, jonka tarkoituksena on nostaa esille epäkohtia ja edistää kouluviihtyvyyttä.

Nuorisoasiainkeskus osallistui myös opetusviraston syys–lokakuussa järjestämille alueellisille Ruuti-oppilaskuntapäiville, jossa peruskoulujen eri osallisuusryhmien edustajat esittivät uusia ideoita, kuinka oppilaat voisivat osallistua koulun toimintakulttuurin ja oppimisympäristön suunnitteluun ja kehittämiseen.

Vaikuttamisen suur tapahtuma RuutiExpo

Ruudin toimintoja alettiin toteuttaa syksyllä 2011 yhteistyössä opetusviraston kanssa. Järjestelmä käynnistettiin virallisesti 11.11.2011 RuutiExpo-tapahtumassa Wanhassa Satamassa. Tapahtuman pääkohderyhmää olivat 13–18-vuotiaat nuoret. RuutiExpo keräsi yhteensä 3080 nuorta kävijää Helsingin eri kouluista, oppilaitoksista, nuorisojärjestöistä ja nuorisotaloilta. Tilaisuus oli ilmainen ja kaikille avoin.

RuutiExpossa esiteltiin monipuolisesti eri vaikuttamisen tapoja ja toimintoja. Nuoret pääsivät tutustumaan mm. koulujen osallisuusryhmien, nuorisotaloilla toimivien vaikuttajaryhmien sekä monien järjestöjen ja virastojen toimintaan. Tavoitteena oli saada mahdollisimman monenlaisia nuoria ottamaan kantaa itselleen tärkeisiin asioihin kullekin ominaisella tavalla.

Lukuisat työpajat keräsivät innokkaita nuoria kertomaan mielipiteensä mm. sarjakuvien, teatterin ja tanssin avulla. Eri toimipisteissä nuorilla oli mahdollisuus jättää viestejä sekä esittää kannanottoja ja konkreettisia kehittämis ehdotuksia päättäjille, virkamiehille ja muille oman asian kannalta keskeisille henkilöille tai ryhmille. Nuoret mm. ideoivat, mitkä asiat helpottaisivat nuorten käyntiä terveysasemilla ja kuinka tyhjiä kaupunkitiloja voisi käyttää väliaikaisesti.

RuutiExpossa helsinkiläisnuoret äänestivät kaupunkiin ensimmäisen 13–17-vuotiaista koostuvan Ruudin ydinryhmän. Sen tehtävänä on pitää huolta vuonna 2012 siitä, että erilaisten nuorten mielipiteet ja ideat nousevat esiin ja päätyvät kaupungin päätöksentekijöiden kuultaviksi. RuutiExpossa avattiin myös Ruudin omat interaktiiviset Ruuti.net-verkkosivut, joiden kautta nuoret voivat olla helposti yhteydessä Ruudin ydinryhmäläisiin, lähettää omia ideoitaan,

osallistua keskusteluun, kommentoida ja lähteä mukaan RuutiRyhmään.

Vaikuttamistoimintaa nuorisotaloilla

Nuorisotalojen talokokoukset ovat nuorisoasiainkeskuksessa tärkeä osa nuorten vaikuttamismahdollisuuksia. Kertomusvuonna nuorisotaloilla järjestettiin säännöllisesti talokokouksia, joissa käsiteltiin nuoria koskevia asioita ja toiminnan kehittämistä. Nuoret osallistuivat taloilla myös toiminnan ja tapahtumien järjestämiseen. Nuorten ideoiden ja ehdotusten pohjalta toteutettiin osa nuorten esittämistä toiveista, ja asiakaskyselyn pohjalta tehtiin pikaparannustoimenpiteitä.

Vuoden 2011 Asiakaskyselyyn vastasi yhteensä 1757 nuorta. Nuorilta kysyttiin laajasti kokemuksia ja mielipiteitä nuorisotalotoiminnasta. Vastaajista 84,5 prosentin mielestä nuorisotalon toiminta vastaa odotuksia joko hyvin tai erittäin hyvin.

Nuorisotalolla vuonna 2011 vaikuttamistoimintaa näkyvimmillään oli Kettutiellä tehty bänditilan valtaus. Nuorten tarkoituksena oli saada takaisin toiminta- ja tilastrategian yhteydessä menetetty soittotila. Tila on ollut käyttämättömänä luopumisen jälkeen.

Haaga-Kaarelan nuorisotyöyksikössä ideoitiin puolestaan uusi nuorten vaikuttamistoiminnan väline, joka mahdollistaa entistä paremmin nuorten äänen kuulumisen myös isommissa nuorisotyöyksikön toimintaan ja sääntöihin liittyvissä asioissa. Toimintaturbossa yksikön jokaiselta nuorisotalolta kerättiin nuorten ryhmä, joka valmisti talolleen ideoita aiheena olleesta asiakokonaisuudesta. Ryhmä lähti yksikön talojen yhteiseen Toimintaturbo-kokoukseen keskustelemaan ja ideoimaan aiheesta ja tekemään päätöksiä ja ehdotelmia, jotka vietiin takaisin taloille kommentoitaviksi. Prosessin lopuksi järjestettiin talojen yhteinen päätöskokous. Vuonna 2011 nuoret olivat mukana päättämässä kahdesta eri kokonaisuudesta: nuorisotyöyksikön lauantain aukioloajoista ja nuorten toimintarahoista.

Junnut Jeesaa -palveluprojektia toteutettiin mm. Viikissä ja Pitäjänmäen nuorisotalolla. Pitäjänmäen nuoret järjestivät Riistavuoren palvelutalolla vanhuksille erilaisia aktiviteetteja ja auttoivat iäkkäitä asiakkaita Pitäjänmäen S-Marketissa. Viikin nuoret auttoivat Viikin Prisman asiakkaita ja järjestivät toimintaa Viikin palvelutalo Hoiva Viikissä. Teemoina olivat mm. musiikkimaalaus, sauvakävely ja nuoruuden muistelu.

Nuorisotutkija **Anu Gretschelin** nuorisotaloilla vaikuttamisesta kirjoittama tutkimus *Nuorisotalo mahdollistavana lähiyhteisönä: nuorten näkökulma* jaettiin kaikille tiimeille vaikuttamistoiminnan kehittämisen tueksi.

NUORET VERKOSSA

Verkkonuurisotyön valtakunnallinen kehittämiskeskus Verke

Jatkuvasti kasvavan ja monipuolistuvan Internetissä tehtävän nuorisotyön haasteisiin vastaamaan perustettiin vuonna 2011 opetus- ja kulttuuriministeriön nimeämä ja pääosin rahoittama Verkkonuurisotyön valtakunnallinen kehittämiskeskus Verke. Toiminnan kohderyhmää ovat niin nuoret kuin nuorille suunnatun työn toimijat. Verken keväällä 2011 alkanutta toimintaa koordinoi nuorisoasiainkeskus. Avajaisia vietettiin lokakuussa.

Verken toiminta-ajatuksena on luoda, tuottaa ja kehittää verkon avulla tehtävää nuorille suunnattua työtä ja toimintaa. Tavoitteena on lisätä verkossa tehtävään nuorisotyöhön liittyvää osaamista sekä tarjota nuorisotyön ammattilaisille ja opiskelijoille tietoa siitä, miten verkkoa voidaan hyödyntää nuorisotyön välineenä. Lisäksi nuorisotyöntekijöitä koulutetaan säännöllisesti työmuotoon liittyvissä periaatteissa ja menetelmissä.

Verkkonuurisotyötä tehtiin keväällä 2011 neljässä verkon yhteisöpalvelussa: Habbo Hotelissa, IRC-Galleriassa, Demi.fi:ssä sekä Facebookissa. Syksyllä 2011 toiminta Facebookissa lopetettiin uudelleenorganisointien ja vähäisten kävijämäärien vuoksi. Habbo Hotelin Netari-nuurisotilassa toimi 12 nuorta apuohjaajina. Syksyllä 2011 verkkoyhteisöpalvelut olivat auki kuutena iltana viikossa yhteensä 19,5 tuntia.

Verkkonuurisotyötä moniammatillisesti

Vuonna 2011 Verkessä tuotettiin ja kehitettiin nuorille suunnattuja palveluita verkkonuurisotyön (Netari), nuorten tieto- ja neuvontatyön (Kompassi, Pulmakulma) ja pelitoiminnan (Pelitalo) menetelmin. Toimintaa toteutettiin, kehitettiin ja mallinnettiin moniammatillisessa ja monialaisessa yhteistyössä opetusviraston, terveyskeskuksen, sosiaaliviraston, alan yritysten ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Kehittämistyön tuloksena syntyi mm. Facebookiin upotettava chat-sovellus, joka mahdollistaa moniammatillisen asiakastyön niin ryhmä- kuin yksilötasolla ja on vapaasti kaikkien alan toimijoiden käytettävissä. Pulmakulma kysymys & vastaus -palstalle avattiin kahtena iltana viikossa nuorille moniammatillinen chat-keskustelumahdollisuus.

Vuoden 2011 aikana tehtiin konkreettista yhteistyötä verkkonuurisotyön kehittämiseksi myös useiden alan toimijoiden, kuten Suomen Mielenterveysseuran, Poikien Talon sekä Nuorille suunnatun verkkotyön foorumin (NuSuVeFo), kanssa.

Verkkonuurisotyötä tekevänä keskuksena Verke liittyy osaltaan Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman terveen ja turvallisen kasvun mahdollisuuksia parantavaan hyvinvointitavoitteeseen ja osallistui siksi vuonna 2011 hyvinvointisuunnitelman arviointiin.

Koulutuksia ja julkaisuja

Syksyllä 2011 Verke osallistui viiden alan toimijoille suunnatun koulutustilaisuuden järjestämiseen. Lisäksi se oli mukana tuottamassa koulutussarjaa kouluterveydenhuollon ammattilaisille. Koulutusten teemoja olivat mm. verkkonuurisotyö, sosiaalinen media, verkkopelaaminen, rasminvastainen verkkotyö sekä moniammatillisuus. Tilaisuudet striimattiin suorina videolähetyksinä verkkoon, jonne ne taltioituivat myös jälkikäteen katseltaviksi ja hyödynnettäviksi. Netarin ohjaajille järjestettiin keväällä 2011 valtakunnallinen koulutus Riihimäellä.

Koulutustoiminnan ohella Verke osallistui julkaisujen, kuten *Sähköä ilmassa – Näkökulmia verkkoperustaiseen nuorisotyöhön*, *R-sana – Kirja rasismista ja siihen puuttumisesta* sekä *Kohtaamisen keinoja kehittämässä*, tekoon. Lisäksi toimialaan liittyvää tietoa jaettiin ja rakennettiin aktiivisesti verkossa ja sosiaalisessa mediassa.

Pelitalo osana Verkeä

Moniammatillisena verkkonuorisotyön asiantuntemuksen keskuksena Verkellä on hyvät mahdollisuudet kehittää Pelitalon toimintaa.

Keväällä 2011 Pelitalolla oli avointa toimintaa neljänä iltana viikossa. Syksyllä luovuttiin kahdesta avoimesta illasta ja toimintaa suunnattiin enemmän ryhmämuotoisen harrastustoiminnan tukemiseen ja kehittämiseen. Avoimien iltojen rinnalla aloitettiin kaksi ryhmätoimintaa. Beta-tiimissä nuoret pääsivät testaamaan suomalaisten ja ulkomaalaisten pelifirmojen vielä kehityksessä olevia pelejä ja antamaan niistä palautetta yritykselle. GameDevissä tarjottiin nuorille pelinkehittämisen harrastajille tietoa ja taitoja harrastuksen tueksi. Suomalaiset pelialan yritykset ja järjestöt, kuten Bugbear Entertainment Ltd. ja IGDA Finland ry, lähtivät toimintoihin mukaan.

Avoimessa toiminnassa kehitettiin entistä monipuolisempaa ja sosiaalisempaa pelaamista sisältävää toimintaa. Nuorisotyön tarpeita paremmin palvelemaan kehitettiin pelikahvilajärjestelmä sekä luotiin helppokäyttöinen käyttäjähallinta. Lisäksi muiden paikkakuntien mukaan tulemistä varten kartoitettiin mahdollisia tarpeita järjestelmän muutoksille.

Yhteistyö Verken ja The Group ry:n kanssa käynnistyi kesällä 2011 aloitetun SuperSunnuntai-konseptin merkeissä, joka keskittyy kilpapelaaamisen edistämiseen. Lisäksi The Group ry valmisti Verkelle LAN-tapahtumien yhteyteen neljä koulutusmoduulia sidosryhmätyöskentelyn tueksi. Moduulien avulla sidosryhmille pyritään tarjoamaan erilaisia näkökulmia pelimaailmaan.

Pelitalo oli mukana erilaisissa tapahtumissa, kuten Assembly Summer 2011:ssä, Reaktorissa, Nuorisotyöpäivillä ja Solid Piratesissa. Lisäksi Pelitalolla järjestettiin useita kilpapeliturnauksia ja järjestöjen tapahtumia.

Verkkonuorisotyötä nuorisotaloilla

Verkkoperustaisen nuorisotyön tavoitteena on olla siellä missä nuoretkin sekä tarjota nuorille turvallisia ja positiivisia kokemuksia verkkoyhteisöistä. Nuorisotalotoiminnassa nuorten kohtaamisia kertomusvuonna verkossa oli 29 308, joka on 13 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna.

Nuorten toiminnan tueksi sekä palvelujen markkinoinnissa ja kehittämisessä on otettu erityisesti sosiaalinen media laaja-alaisesti käyttöön. Lähes kaikilla nuorisotaloilla ja toiminnoilla on omat Facebook-sivut. Nuoriso-ohjaajilla on myös profiileita IRC-Galleriassa, ja he lukevat aktiivisesti nuorten suosimia sivustoja.

Kaikissa nuorisotyöyksiköissä toimii verkko- ja mediaohjaaja, jonka rooli oman alueensa verkossa tehtävässä työssä ja sen kehittämisessä on merkittävä. Verkko- ja mediaohjaajat olivat kertomusvuonna mukana suunnittelemassa ja kehittämässä koko viraston pelitoimintaa yhdessä Pelitalon kanssa.

Avoimessa toiminnassa yhdeksi suosituimmista toiminnoista nousivat Pelitalon verkossa toimivat pelikoneet. Nuoret järjestivät peli-iltoja, joissa he pelasivat verkon välityksellä muiden talojen nuoria vastaan.

Uudenlaista verkkotyötä tehtiin Roihuvuoren nuorisotalolla yhteistyössä opetusviraston *Yhteisöllinen koulu* -hankkeen kanssa, jonka tavoitteena on vahvistaa lasten ja nuorten

yhteisöllisyyttä ja osallisuutta koulun arjessa yhteisöllistä mediaa ja median tekemistä hyödyntämällä. Hankkeessa kokeillaan, miten koulut voivat paremmin ottaa käyttöön niitä toimintamalleja, joihin nuoret Internetin käytössään ovat jo tottuneet. Lisäksi hankkeessa kehitetään ja otetaan käyttöön yhteisöllisen median työkaluja koulun arkeen istuvalla tavalla.

Myötätulessa-hankkeessa luotiin aktiiviset sosiaalisen median sivustot nuorisoasiainkeskuksen kokeilutoimipisteisiin ja avattiin digitaalinen arkisto viraston toiminnassa tuotetuista audiovisuaalisista aineistoista. Verkossa nuorisoasiainkeskuksen toimintaa, nuorisotyötä ja yleisesti nuoriin liittyvää seuranta varten otettiin käyttöön kaupungin yhteinen Snoobi oy:n seurantapalvelu.

NUORISOTALOJA, -TILOJA JA -TOIMINTAA

Alueellisessa nuorisotyössä painopisteenä ovat avoimet nuorten illat, pienryhmä-, vaikuttamis- ja loma-ajan toiminta sekä verkkoperustainen nuorisotyö. Nuorisotalot toimivat nuorten kohtaamispaikkoina, joissa voi tavata kavereita, osallistua monipuolisiin harraste- ja ryhmätoimintoihin, keskustella nuorisotyöntekijöiden kanssa sekä kokea osallisuutta ja yhteisöllisyyttä.

Iltapäivisin nuorisotaloilla tarjotaan toimintaa varhaisnuorille (9–12-vuotiaille) ja iltaisin yli 13-vuotiaille nuorille. Kertomusvuonna osassa taloja varhaisnuorten toiminta-aikaa lisättiin lauantaille. Nuorille nuorisotalot olivat auki perjantaisin ja osa lauantaisin klo 22.45 asti.

Nuorisotalojen käyntikerrat olivat vuonna 2011 yhteensä 921 239 (868 445), joista nuorten käyntikertoja oli 496 782 (479 300). Itsearviointia tehtiin 84:stä nuorten illasta, verkkonuorisotyöstä ja leireistä.

Nuorisotalot tekevät omalla alueellaan paljon yhteistyötä eri toimijoiden kanssa. Kaupungin muiden hallintokuntien lisäksi yhteistyökumppaneita olivat eri järjestöt ja seurakunta. Kertomusvuonna aloitettiin yhteistyö mm. Somali-järjestöjen kanssa.

Kuudella nuorisotalolla toiminnan tuottavat nuorisojärjestöt: Laakavuoressa Kansallinen Lastenliitto ja HNMKY, Kivikossa Kalliolan Nuoret, Tapanilassa Tapanilan Erä ja Munkkivuoressa Kalevan nuoret. Herttoniemenrantaa pyörittää Nuoret Kotkat ja Pukinmäen nuorisotaloa HNMKY.

Tapahtumia ja toimintaa

Nuorisotaloilla järjestettiin vuonna 2011 lukuisia tapahtumia. Pasilan DA-tanssitoiminta tuotti useita esityksiä ympäri vuoden. Arabiassa järjestettiin lähes joka viikko bändi-iltoja ja nuorisokahvila Clubilla Lassilassa puolestaan lähes joka perjantai Live Friday -iltoja, jotka tarjosivat nuorille mahdollisuuden päästä esiintymään ja kokeilemaan tapahtumajärjestämistä. Eteläisessä nuorisotyöyksikössä järjestettiin kerran kuussa RuohisRock-tapahtuma.

Malminkartanon, Kannelmäen ja Pohjois-Haagan alueella aloitettiin Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden mukaisesti yhteistyössä kulttuuriasiainkeskuksen, työväenopiston, kaupunginkirjaston ja lähiöprojektin kanssa Operaatio Pulssi, jonka tarkoituksena on parantaa 12–18-vuotiaiden nuorten vapaa-ajanvietto- ja harrastusmahdollisuuksia. Kursseilla oli mahdollisuus tuunata vaatteita ja asusteita, tehdä koruja, valo- ja elokuvata, zumbata sekä tutustua eri kamppailulajeihin ja japanilaiseen kulttuuriin.

Yhdeksän nuorisotaloa osallistui viraston Hyvis-kampanjaan, jossa kerättiin varoja nuorten koulunkäynnin tukemiseen Sierra Leonessa. Summaksi kertyi 1213 euroa. Rakkaus-viikko järjestettiin mm. Keskisessä ja Haaga-Kaarelan yksiköissä. Eri taloilla pidettiin myös energiansäästö- ja monikulttuurisuusviikkoja. Nuorisotalojen kesken järjestettiin sähly- ja biljarditurnauksia, joissa nuoret tutustuivat kisailun lomassa muiden talojen nuoriin ja toimintaan. Nuoret olivat vahvasti mukana tapahtumien järjestämisissä ja saivat siten onnistumisen kokemuksia osallisuudesta.

Tilamuutoksia nuorisotaloilla

Vuonna 2011 ruotsinkielisen Ungdomsgården Drumsön toiminta siirtyi Lauttasaaren nuorisotalon tiloihin, ja Spelmans klubblokalin lopettamisen jälkeen sen toiminta siirrettiin Munkkiniemeen. Suomenlinnassa alueen vanhemmat järjestivät nuorisoasiainkeskuksen tuella nuorille perjantai-iltaisin avointa toimintaa.

Vuonna 2009 aloitettu Roihuvuoren asukaspuisto saatiin valmiiksi syksyllä 2011. Puisto suunniteltiin yhdessä alueen toimijoiden, kuten Leikkipuisto Roihuvuoren, Roihuvuoren palvelukeskuksen ja asukkaiden kanssa. Alkuperäinen ajatus sukupolvien välisestä yhteisestä tekemisestä ja alueellisesta yhteistyöstä toteutui hyvin.

Vallilan tiloissa aloitti syksyllä Kalliolan nuoret ry:n uusi Poikien talo -hanke. Itä-Pasilassa Kalliolan Nuoret ryhtyivät vetämään sosiaalisen nuorisotyön hanketta.

Kumpulän nuorisotalo suljettiin toukokuussa, ja Helsingin Nuorten Kotkien tuottama toiminta siirtyi Herttoniemenrantaan. Muutoksen myötä kivipajatoiminta siirtyi Koskelan nuorisotalolle, jossa taloa uudistettiin lähiörahastosta saadulla määrärahalla. Viikissä nuorisotalon toiminta Latokartanon peruskoulussa päättyi elokuussa, mutta toimintaa järjestettiin alueella useissa eri tiloissa, mm. kirjastossa, kouluilla sekä seurakunnan tiloissa. Pihlajistossa tapahtui kesällä 2011 vesivahinko, mikä pakotti siirtämään toiminnan väistötiloihin syksyn ajaksi. Muita remontteja ja/tai sulkemisia jouduttiin toteuttamaan Pitäjänmäessä, Oulunkylässä, Kettutiellä, Laajasalossa, Roihuvuoressa ja Jakomäessä.

Sukupuolisensitiivistä nuorisotyötä

Nuorisoasiainkeskuksen toiminnassa otetaan huomioon niin tyttöjen kuin poikienkin tarpeet. Vuoden 2011 aikana nuorisotaloilla toimi 13 tyttö- ja 5 poikaryhmää, joissa oli mukana 6–14 nuorta ryhmää kohden. Ryhmät kokoontuvat 7–15 kertaa vuoden aikana.

Kalliolan Nuoret ry:n ja nuorisoasiainkeskuksen kumppanuushanke Tyttöjen Talo toimii pääkaupunkiseudun tyttötyön keskuksena. Se tarjoaa mm. avointa toimintaa, harrastusryhmiä, vuorovaikutteisia pienryhmiä, seksuaalikasvatusta, POP In -seksuaaliklinikan sekä nuorten äitien ja maahanmuuttajatyttöjen ryhmiä. Vuoden 2011 aikana tyttöjen talolla kirjattiin 4561 nuorten käyntikertaa. Talolla kävi 1105 tutustujaa, ja yksilötapaamisia järjestettiin 559. Suunnitelmallisesti tuettujen nuorten pienryhmiä kertyi 35. Erillinen kumppanuushanke Poikien Talo käynnistyi alkusyksystä 2011.

Koillisella alueella aloitettiin *Kaikki käy koulua* -hanke, jossa ehkäistään koulupudokkuutta sukupuolisensitiivisissä kasvuryhmissä. Hanke toimii kolmessa koulussa, joissa 9–12 nuoren ryhmät kokoontuvat viikoittain.

Tyttö- ja poikaryhmien toimintamahdollisuuksista informoitiin kertomusvuonna aktiivisesti, minkä seurauksena ryhmiä syntyi aiempaa enemmän. Lisäksi tuettiin Pihlajamäen nuorisopuiston tyttötyötä sekä Laajasalon nuorisotalon tyttöjen kauneushoitoa. Kampaamo- ja manikyyritarvikkeilla varustettu huone nosti huomattavasti tyttöjen kävijämäärää talolla.

Harrastusryhmiä laidasta laitaan

Vuonna 2011 panostettiin Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman mukaisesti pienryhmä- ja harrastustoimintaan osin yhteistyökumppaneiden kanssa. Erilaisia kerhoja tanssista teatteriin ja

mediasta musiikkiin järjestettiin koko virastossa yhteensä 705 joista 423 alueellisten palveluiden ja 282 keskitettyjen palveluiden osastossa.

Tavoitteet kulttuuristen ja liikunnallisten pienryhmien lisäämisestä toteutuivat hyvin, sillä suosituinta oli musiikkiin, liikuntaan, tanssiin ja kädentaitoihin liittyvä toiminta. Muita pienryhmätoimintoja olivat mm. ympäristökasvatus-, vaikuttamis-, draama-, ruuanlaitto- ja kansainväliset ryhmät. Lisäksi perustettiin monikulttuurisia tyttökerhoja, joissa keskusteltiin mm. monikulttuuriseksi naiseksi kasvamista Suomessa, koulutusmahdollisuuksista ja harrastusmahdollisuuksista.

Fallkullan POPE- eli Poniperhe-ryhmä perustettiin nuorten aloitteesta helmikuussa 2011. Sen tavoitteena on kerätä rahaa uuden ponin ostoon Fallkullaan vuonna 2012. Ryhmässä on 10–15-vuotiaita nuoria.

Ruotsinkielisessä yksikössä toteutettiin pienryhmätoimintaa yhdessä Seikkailutalon kanssa, jossa työskenteli ruotsinkielinen nuoriso-ohjaaja. Yksikössä järjestettiin myös mm. mediaan ja musiikkiin liittyviä pienryhmiä.

Monipuolista lomatoimintaa

Nuorisoasiainkeskuksen kesä 2011 tarjosi runsaasti toimintaa ympäri kaupunkia. Keskeisessä roolissa olivat kaupungissa sijaitsevat kesätoimipaikat, jotka tarjosivat toimintaa eri kohderyhmille koko kesäloman ajan.

Pihlajamäen nuorisopuistosta on muodostunut kolmessa vuodessa keskeinen nuorten kesätoimintapaikka. Kertomusvuonna puistossa kertyi nuorten käyntikertoja lähes 10 000. Skeittauksen, BMX-pyöräilyn ja muiden freestylelajien lisäksi kesän vetovoimana toimi RockAreena, jossa tuotettiin yhdessä nuorten kanssa musiikkitoimintaa ja bänditapahtumia. Nuorisopuistossa järjestettiin 20 erilaista kesäkurssia, uusina sisältöinä mm. jousiammunta, scoottaus, jalkapallo, kitaransoitto ja ympäristötaide. Ylen nuortenohjelma Summeria lähetettiin puistosta viikon verran, ja liikuntaviraston FunAction toimintaa järjestettiin usean viikon ajan.

Muuta kesän kurssitoimintaa järjestettiin erityisesti kulttuurin, liikunnan ja eläinten hoidon saralla. Suosituimpia olivat tanssikurssit ja Fallkullan eläinten hoitokurssit. Harrastekursseja järjestettiin kesän aikana kaikkiaan noin 50 erilaista.

Fallkullan kotieläintilalla avoimen navetta- ja tallitoiminnan sekä kurssitoiminnan lisäksi järjestettiin päiväleirejä. Lasten liikennekasvatuksesta huolehti lasten liikennekaupunki, ja nuorten toimintakeskus Happi tuotti toimintaa yhdessä eri yhdistysten ja nuorten yhteisöjen kanssa aikuisuuden kynnyksellä oleville nuorille.

Kesällä 2011 Vartiosaaren kesätoimintaranta uudisti toimintakonseptiaan. Vuodesta 2007 järjestetty avoin kesänuorisotalotoiminta lopetettiin, ja resurssit suunnattiin leirien ja päiväleirien järjestämiseen. Saarella toteutettiin runsaasti päiväleirejä ja kursseja omin ja järjestöjen voimin. Erityisen suosituksi osoittautui monikulttuurisille tytöille järjestetty päiväleirit toiminta. Monikulttuurisille tytöille oli tarjolla myös mm. Puutarhakesä-toimintaa ja monikulttuurinen tyttöleiri Vuosaarella.

Bengtsårin leirisaarella toteutettiin 50 kesäleiriä, joihin osallistui kaikkiaan yli 2000 leiriläistä. Varhaisnuorille suunnatusta kesäleiritöinnistä huolehtivat perinteisesti järjestöt. Nuorisoasiainkeskus järjesti kaikkiaan 14 leiriä, joista yhdeksän Bengtsåriissa. Esimerkiksi Torpparimäen nuorisotalo järjesti KivaParas leiri IV:n, Kontula toimintakeskus Luuppi Tsemppis-leirin ja Pikku Huopalahden nuorisotalo kaksi Harry Potter -leiriä. Saaren olosuhteita parannettiin kunnostamalla leirialueiden rantoja ja laitureita. Käyttöön saatiin myös uusi huoltorakennus.

Pääkaupunkiseudun yhteistyönä toteutettiin Loisteleiri, Santahaminaseuran kanssa KesäIntti ja

Allianssin kanssa Kansainvälinen työleiri, joka pidettiin ensimmäistä kertaa Vartiosaassa. Yksi erikoisimmista tulokkaista oli Fallkullan *Seikkailee lehmien kanssa*, jossa vajaa parikymmentä nuorta vietti viikon saarielämää lehmiä hoidellen.

Lukuisten järjestö- ja yhdistyskumppanien lisäksi toimintaa toteutettiin muiden hallintokuntien kanssa. Kumppaneina toimivat mm. liikuntavirasto, kulttuurikeskus ja kirjasto. Palvelujen saavutettavuutta parannettiin lisäämällä yhteistä viestintää.

Toimintaa kehitettiin myös nuorisotaloilla. Myllypuron nuorisotalolla pidettiin auki läpi kesän Idän kuuma hotti Hawaiji -kahvilaa. Malminkartanossa järjestettiin Mätisnuta ja Jakomäessä Summerlove. Eteläisessä nuorisotyöyksikössä järjestettiin Koralli Summer Jam, jossa työskenteli mm. sirkusohjaaja.

Ruotsinkielisessä yksikössä järjestettiin loma-aikoina monta yönuttia. 12–14-vuotiaille tytöille kehitettiin Tweens Fun -ohjelmaa, jonka tavoitteena on tukea nuoria ikävaihesiirtymässä. Ohjelma sisälsi itsetunnon ja sosiaalisten taitojen kehittämistä sekä monimuotoista ryhmätoimintaa. Toiminta kehittyi nuorten omien toiveiden myötä.

Kesän suosituimpia skeittipaikkoja oli uudistunut Tullikirjurin skeittipuisto, jossa järjestettiin useita tapahtumia ja skeittikursseja omin ja yhteistyökumppanien voimin. Skeittikursseja järjestettiin myös Lauttasaaren ja Eläintarhan skeittipuistoissa. Malminkartanossa pidettiin skeittikisat jo viidennen kerran.

Kesän 2011 aikana nuorisoasiainkeskuksen eri toimipaikoissa työskenteli 16–17-vuotiaita yhteensä 59. Suurimmat työllistäjät olivat Fallkullan kotieläintila, Pihlajamäen nuorisopuisto, Bengtsårin leirisaari ja Vartiosaaren huoltotiimi.

Vuosaaren nuorisotyöyksikössä tarjottiin kesätöitä monikulttuurisille 15–16-vuotiaille nuorille yhdessä Nuorten puutarhayhdistyksen kanssa. Työjaksoja oli Kallahden nuorisotalon kesäkahvilassa sekä Kumpulän kasvitarehalla. Rahoitus saatiin Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman ja Nuorten puutarhayhdistyksen kautta.

Usean aikaisemman vuoden tapaan nuoret vertaisohjaajat huolehtivat yhdessä nuoriso-ohjaajien kanssa Haaga-Kaarelan alueella toteutuneen Kesäakatemian kurseista. Lisäksi nuoret pitivät kurseja mm. Fallkullan kotieläintilalla ja Pihlajamäen nuorisopuistossa.

Hyviä käytäntöjä Arabian nuorisotalolla

Arabian nuorisotalo on yksi vetovoimaisimmista nuorisotaloista nuorisoasiainkeskuksessa. Komeat, nykyaikaiset tilat avattiin vuonna 2009, ja siitä lähtien nuorisotalo on houkuttanut mukaan niin varhaisnuoria kuin nuoriakin. Erityisesti talo tunnetaan musiikkitoiminnastaan.

Kertomusvuonna varhaisnuorten eli 3.–6.-luokkalaisten toimintaa oli kymmenen tuntia viikossa. Lasten perushyvinvoinnin ja elämänhallinnan tukemiseksi maanantaisin järjestettiin liikuntatoimintaa peruskoulun salissa.

Säännöt tehtiin yhdessä lasten kanssa, niistä pidettiin kiinni ja niistä keskusteltiin. Haastavissa tapauksissa lapsia ja heidän perheitään pyrittiin tukemaan mahdollisuuksien mukaan, ja vuoropuhelua käytiin myös muiden alan toimijoiden kanssa.

Varhaisnuorten talokokouksissa suunniteltiin pääasiassa perjantaiohjelmaa, mm. erilaisia turnauksia, kilpailuja, leffailtapäiviä, leipomispäiviä ja discoja. Varhaisnuorten perjantaiohjelmiin osallistettiin apuohjaajiksi nuoria. Kolme 18-vuotiasta nuorta osallistui vapaaehtoisiskoulutukseen, ja harjoittelunaan he järjestivät nuorisotalolla 7.-luokkalaisten discon.

Varhaisnuorten käytössä oli erilaisia peli-, askartelu-, piirustus- ja ulkopelivälineitä, Internet sekä mahdollisuus elokuvien katsomiseen. Maanantaisin ei pelattu pelikonsoleilla ja tietokoneilla vaan panostettiin yhdessäoloon, leikkimiseen ja perinteisten pelien pelaamiseen.

13–17-vuotiaiden avointa toimintaa järjestettiin kertomusvuonna 12 tuntia 45 minuuttia viikossa. Pelitoiminta oli yksi suosituimmista toimintamuodoista, ja nuorten käytössä oli runsaasti pelivälineitä ja tietokoneita sekä Pelitalon verkossa toimivat pelikoneet. Arabian nuorisotalo oli mukana mm. loppuvuodesta verkossa pelatussa NHL-turnauksessa.

Vuonna 2011 nuorisotalolla harjoitteli säännöllisesti noin 20 bändiä. Lisäksi nuorille annettiin yksilöohjausta eri instrumenttien soittamisessa. Bändi-iltoja järjestettiin joka toinen viikko, mutta käytännössä erilaisten yhteistyötapahtumien myötä tapahtumia oli lähes viikoittain. Tapahtumien tuottamisessa keskeinen rooli oli nuorten Rocktoimikunnalla. Nuoret hoitivat kaiken, mitä tapahtumisen tuottaminen vaatii, kuten tekniikan, miksauksen, juonnot, markkinoinnin ja tarjoilun.

Musiikkitoiminnassa tehtiin yhteistyötä kumppaneiden kanssa. JunnuVimmassa uutena yhteistyötahona mukana oli Metropolia Ammattikorkeakoulu, jonka opiskelijat vetivät kitaraklinikkaa nuorille. Rumpuklinikan puolestaan tarjosi *Drummers' Association of Finland* eli DAF erillisen rumpalitapahtuman yhteydessä. Arabian peruskoulun kanssa toteutettiin keväällä 2011 RockOut-tapahtuma, missä koulun bändit pääsivät esiintymään.

Kesäksi Arabian musiikkitoiminta siirtyi Pihlajamäen nuorisopuistoon, missä pystytettiin koko kesäksi RockAreena-teltta. Toiminta sisälsi bändikisoja, discoa, karaokea ja livemusiikkia. Kesän päätteeksi järjestettiin JengipolkuFest-tapahtuma.

Musiikkitoiminnasta vastaava nuoriso-ohjaaja **Tarja Kujanpää** antoi lisäksi musiikkilaitteisiin ja yleisemmin musiikkitoimintaan liittyvää ohjausta ja tukea nuorisoasiainkeskuksen nuorisotaloille ympäri kaupunkia.

Arabian nuorisotalo oli keskeisessä roolissa viraston erilaisten tapahtumien tuottamisessa, erityisesti Ääni ja Vimma ja JunnuVimma -katselmuksissa. Nuorisotalo oli mukana myös Reaktorissa ja RuutiExpossa.

Nuorisotalo päivitti ahkerasti Facebook-sivujaan ja omia kotisivujaan osoitteessa nuoriso.hel.fi/arabia. Molemmat kanavat ovat osoittautuneet tärkeiksi tiedotusväilyiksi. Nuorten kanssa käytiin myös keskusteluja Facebookissa. Erityisen merkittävä rooli Facebook-keskusteluilla oli tapauksissa, joissa nuori oli ajautunut vaikeaan tilanteeseen. Facebookin kautta oli helppo lähestyä tuttua ja turvallista nuoriso-ohjaajaa.

Arabian nuorisotalo on vetovoimainen tila erilaisille järjestöille, toimijoille ja yhteisöille. Samassa rakennuksessa toimiva leikkipuisto käytti vuonna 2011 viikoittain noin 20 tuntia nuorisotalon tiloja. Muita säännöllisiä käyttäjiä olivat HJK:n iltapäivätoiminta, Samba de Roda, FinnParanoids sekä Kansallinen Lastenliitto. Kertaluontoisesti tiloja käyttäviä ryhmiä oli lukuisia. Liikuntatoiminnan tukemisen lisäksi Vallilan Lions Club antoi palkintoja ja välineitä nuorisotalon turnauksiin. Arabian nuorisotalo puolestaan osallistui alueen asukasyhdistyksen Artovan Kekrijuhlaan.

Vetovoimaisia tapahtumia

Nuorisoasiainkeskus tunnetaan monista suurista nuorille suunnatuista tapahtumista. Hiihtolomaviikon Reaktori kokosi vuonna 2011 yhteensä lähes 16 000 nuorta Kaapelitehtaalle tutustumaan nuorisoasiainkeskuksen ja eri järjestöjen toimintaan.

Loistefestari järjestetään vuorovuosin tanssin, teatterin ja musiikin harrastajille. Kertomusvuonna tapahtuman teemana oli tanssi. Osallistujia oli yhteensä 417 ja yleisöä

katselmuksissa ja Savoy-teatterin gaalassa lähes 2 400. Nuorisoasiainkeskuksen tunnetuin tapahtuma, bändikatselmus Ääni ja Vimma, keräsi yleisöä aluekatselmuksiin ja finaaliin kulttuuriareena Gloriaan 5 192 ja osallistujia yhteensä 147. Helsinki-päivänä toteutettu KesäStadi keräsi Eläintarhan kentälle 1 300 kävijää ja ensimmäisen kerran järjestetty RuutiExpo 3800 kävijää Wanhaan Satamaan.

NUORET KAUPUNKIKUVASSA

Mopotoimintaa Mobiilimottiksella

Nuorten mopotoiminnan lisääntyä mopokokoontumisten eli mopomiittien myötä nuorisoasiainkeskus käynnisti vuonna 2010 yhdessä Espoon ja Vantaan nuorisotoimien kanssa pääkaupunkiseudun mopohankkeen nimellä Mobiilimottis.

Mobiilimottiksella ei ole varsinaista toimipistettä, vaan ohjaajat tulevat nuorten pariin kaduille, puistoihin ja huoltoasemille arki- ja viikonloppuiltaisin – eli sinne missä nuoret mopoillaan liikkuvat, mutta jossa järjestettyä mopotoimintaa ei muuten ole. Toiminnan suunnittelusta ja organisoinnista ovat alusta lähtien vastanneet Pukinmäen mopohallin ohjaajat. Toimintaa on ollut toteuttamassa Helsingin, Vantaan ja Espoon nuorisotyöntekijöistä koostuva katutiimi. Mobiilimottiksia järjestettiin pääkaupunkiseudulla vuonna 2011 yhteensä 14 iltana. Ohjaajat osallistuivat myös seitsemään suureen mopomiittiin, joihin kokoontui keskimäärin 500 nuorta.

PKS-mopohankkeen kautta nuoret pääsivät kertomusvuonna vaikuttamaan Moottoripyörä 11-messujen toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen. Messuilla pystytettiin yhdessä Mopoilevat nuoret ry:n kanssa oma osasto, Mopomaailma, johon tutustui 4200 messukävijää.

Lisäksi PKS-mopohankkeen nuorten MOVA-ryhmä suunnitteli ja selvitti nuorille suunnatun mopojen ajoharjoittelun alueen perustamista pääkaupunkiseudulle. Ryhmä toimi Pukinmäen ja Rastiksen mopohallien ohjaajien avustuksella.

Nuorisoasiainkeskuksen suosittua liikennetoimintaa ylläpitävät Pukinmäen ja Rastiksen mopohallien lisäksi Pitäjänmäen moottorihalli ja Tattarisuon liikennekoulutusalue, jossa on moottorihallin lisäksi mopoharjoitusalue ja kartingrata. Koko liikennetoiminnan kävijämäärät nousivat vuonna 2011 huomasti. Pienempien lasten liikennekasvatuksesta vastaa vetovoimainen Lasten liikennekaupunki Laaksossa, jossa kävi kertomusvuonna 14 000 lasta.

Vuoden 2011 aikana nuorisoasiainkeskuksen liikennetoiminta järjesti kaksi nuorten ajoharjoittelutapahtumaa yhteistyössä Mopoilevat nuoret ry:n kanssa. Toinen tapahtuma järjestettiin Tattarisuon mikroautoradalla, ja se oli tarkoitettu mopoille. Toinen tapahtuma hieman isommille pyörille järjestettiin Vantaan Vauhtikeskuksessa. Osallistujia oli yhteensä noin 150. Kesän liikennetoiminnan kohokohta oli Tattarisuolla järjestetty karting-leiri.

Marraskuun alussa aloitettiin Pukinmäen mopohallin remontti. Lähiörahaston myöntämän investointimäärärahan mukaisesti hallin toimintaedellytyksiä, vetovoimaisuutta sekä työturvallisuutta pyritään parantamaan. Remontti jatkuu keväeseen 2012.

Skeittiohjelma etenee

Koko kaupungin poikkihallinnollinen skeittityöryhmä kokoontui vuonna 2011 säännöllisesti. Ryhmään kuului nuorisoasiainkeskuksen lisäksi edustus liikuntavirastosta, ympäristökeskuksesta, kaupunkisuunnitteluvirastosta, kiinteistöviraston tilakeskuksesta ja rakennusvirastosta.

Ryhmän tehtävänä on koordinoita ja seurata kaupungin skeittiohjelman toteutumista sekä tuoda virastoille tulleita aloitteita ryhmän tietoon ja käsittelyyn. Ryhmässä käsitellään myös skeittauksesta kaupunkitilassa esiin nousseita haasteita, mm. meluongelmia.

Ryhmä etsii poikkihallinnollisia ratkaisuja, joissa pyritään rakenteellisesti vaikuttamaan mm. meluvaikutuksiin sekä yhteistyössä skeittareiden yhteisöjen kanssa luomaan ymmärrystä ja parempaa vuorovaikutusta kaupunkilaisten ja skeittiharrastajien välille.

Skeittityöryhmä ja siinä mukana olevat virastot tekivät kertomusvuonna yhteistyötä Rullalautaliitto ry:n kanssa. Suvilahden alueelle rakennettiin kesällä 2011 Suomen ensimmäinen Do it yourself -periaatteella toteutettu väliaikainen betoniskeittiparkki. Nuorisoasiankeskus tuki hanketta mm. avustamalla materiaalikustannuksissa. Suvilahden parkin rakentamista tehtiin vahvasti vapaaehtois- ja talkootyöllä. Lisäksi skeittityöryhmä kävi tutustumassa Tuusulan Jokelan asfaltti- ja betoniskeittiparkkiin, josta haettiin ideoita valmiille kentälle toteutettavan parkin rakentamiseen. Nuorisoasiainkeskuksen oma skeittityöryhmä sai puolestaan päätökseen Turvatekniikan keskuksen vaatimat skeittiparkkien turvallisuusasiakirjat.

Nuorten toimintakeskus Luupin skeittihalli jatkoi vuosia kestänyttä menestyskulkuaan. Hallin välineet uusittiin kokonaisuudessaan kesän aikana, ja uudistettu halli avattiin Skeittauksen SM Helsinki Hook Up -tapahtuman jälkeen. Käyntikertoja kirjattiin kertomusvuonna 24 194.

Nuorten osallisuutta hallilla vahvistettiin ja vaikuttamismahdollisuuksia parannettiin mm. hallikokouksilla. Halli sai lähiörahastolta 50 000 euroa nuorten kahvilan rakentamiseen, ja nuoret olivat mukana kahvilan suunnittelussa.

Rahaa saatiin myös uuden skeittipuiston perustamiseen Pohjaveden puistoon Vuosaareen. Lähiörahaa ohjautui myös Tuorinniemen skeittipuiston laajentamiseen ja monipuolistamiseen yhteistyössä nuorisoasiankeskuksen Kaakkoisen nuorisotyöyksikön kanssa sekä mm. Tullikirjurin puiston laajentamiseen. Lisäksi lähiörahasto kohdensi rahaa olemassa olevien skeittipaikkojen kunnostamiseen.

Luupin skeittihallin lisäksi myös muissa nuorisoasiainkeskuksen omissa skeittipaikoissa, Tullikirjurin puistossa, Laajasalon skeittisalissa ja Pihlajamäen nuorisopuistossa järjestettiin runsaasti tapahtumia. Scoottaajien eli temppurullalautailijoiden määrä lisääntyi erityisesti Laajasalossa ja Pihlajamäen nuorisopuistossa. Hämeentien Maasillan alla sijaitsevan skeittialueen toimintaa supistettiin kertomusvuonna sillalla tehtyjen korjaustöiden ajaksi.

Nuorisoasiainkeskuksen yhteistyökumppaneina toimivat mm. Tyttörullalautailijat ry, Temppupotkulautailijat ry ja Helsingin rullalautailijat ry.

Nuoret ja kaupunkitaide

Nuorten kaupunkitaide nousee esiin erityisesti World Design Capital 2012 -vuoden merkeissä. Keväällä 2011 Happeen perustettiin kaupunkitaideyksikkö viemään eteenpäin graffitimaalaushankkeita ja WDC-vuoden tapahtumien suunnittelua. Toiminta alkoi yhteistyötahojen ja nuorten ryhmän kokoamisella, ja jo alkukesästä järjestettiin Kalasataman graffititaitojen siivoustalkoot, Kalasatama Refresh -tapahtuma.

WDC-vuotta suunniteltiin tiiviissä yhteistyössä pääkaupunkiseudun ja Lahden nuorisotoimien kanssa. Syksyn aikana graffititaitelijat ja kaupunkitaideryhmän nuoret rakensivat digitaalista graffitiä tekemään helposti liikuteltavan laitteiston ja ryhtyivät dokumentoimaan maalauksia ja muuta aineistoa Helsingin graffiteja käsittelevää kirjaa varten. Kaupunkitaideyksikkö kumppaneineen osallistui myös Kalasatamasta rakennustyömaan alta poistetun graffitaidan purkuun sekä järjesti mm. neulegraffiti- ja kynäruiskutyöpajoja nuorisoasiainkeskuksen toimipisteissä.

TUOTTOISAA YHTEISTYÖTÄ

Tiivistä kuntayhteistyötä

Vuonna 2011 nuorisotoimialaa kehitettiin yhä enemmän yhteistyössä pääkaupunkiseudun kuntien kanssa ja valtakunnallisesti 24 kaupungin verkostossa. Yhteisenä tavoitteena oli nuorisotoiminnan tuloksellisuuden seuranta ja vertailu yhteisten tunnuslukujen ja arviointien avulla. Lisäksi jatkettiin verkoston tutkimus- ja kehittämistoimintaa ja pääkaupunkiseudun kuntien yhteistä tapahtumatuotantoa.

Vilkkainta yhteistyö oli Espoon ja Vantaan kanssa. Yhteisesti koordinoitua toiminnan arviointia toteutettiin 18 vertaisauditoinnin avulla. Nuorten ja ohjaajien ryhmät tekivät kolme auditointia. Yhteiset aikaansaannokset koottiin PKS-arviointiraporttiin, joka esiteltiin pääkaupunkiseudun toimialajohdolle.

Mopoilusta tehtiin pääkaupunkiseudun kaupunkien yhteinen tutkimus yhteistyössä Jyväskylän Humanistisen ammattikorkeakoulun kanssa. Valtakunnallisessa Kanuuna-verkostossa saatiin valmiiksi kaksi tutkimus- ja kehittämishanketta ja niiden raportointia, toinen nuorisotalotyöstä ja toinen monikulttuurisuudesta. Pääkaupunkiseudun yhteisistä kulttuuritapahtumista toteutettiin Loisteleiri ja bändikatselmus Ääni ja Vimma.

Kouluyhteistyön uusia linjauksia

Kouluyhteistyötä ja sen linjauksia kehitettiin ja suunniteltiin vuonna 2011 opetusviraston kanssa. Alueellisen kouluyhteistyön linjausten pohjana käytettiin keväällä 2009 julkaistua *Nuorisotyöyksiköt ja alueellinen kouluyhteistyö Helsingissä* -raporttia. Linjauksia valmisteltiin tekemällä mm. lisäselvitystä ja tiedonkeruuta nuorisosiainkeskuksen nykyisistä kouluyhteistyön muodoista. Lisäksi tutustuttiin muiden kaupunkien, kuten Lahden ja Oulun, yhteistyömalleihin. Kouluyhteistyön suuntaviivat kiteytetään keväällä 2012.

Tavoitteena linjauksissa on selkiyttää kouluyhteistyön keskeisiä toimintoja, antaa tukea resurssien ja voimavarojen käytön suunnitteluun sekä varmistaa riittävät resurssit alueellisen nuorisotyön perustehtävän ja ydinpalveluiden hoitamiseen.

Kouluyhteistyö on ollut tuottoisaa erityisesti ruotsinkielisessä nuorisotyöyksikössä. Nuorisohjaajat yhdessä ruotsinkielisten koulujen kanssa järjestivät vuoden 2011 aikana erilaisia tapahtumia, kuten aktiivisen koulupäivän, ulkoilupäiviä ja urheilupäiviä.

Yhteistyöhankkeiden Happi

Nuorten toimintakeskus Happi osallistui hallintokuntien yhteistyön vahvistamiseen ja verkostoitumiseen muiden toimijoiden kanssa järjestämällä yhteisiä tapahtumia ja kokoontumalla suunnittelemaan yhteistyötä. Erityisesti Hapessa panostettiin järjestöjen ja nuorten ryhmien toiminnan aktivoimiseen sekä media-, verkko- ja kulttuurityön kehittämiseen.

Eri virastojen kanssa toteutettiin 20 tilaisuutta. HappySexi-tapahtumassa oli mukana sosiaaliviraston vammaispalvelut ja seksuaalikasvatusjärjestöjä. Yhdessä opetusviraston kanssa suunniteltiin ja toteutettiin toiminnallisia työpajoja, joista on kehitteillä uusi työmuoto nivelvaiheen nuorille. Narrin näyttämön ohjaaja ja kaksi nuorta kouluttivat kirjaston henkilökuntaa kohtaamaan nuoria.

Hapessa järjestettiin kertomusvuoden aikana yli 300 järjestöjen ja nuorten ryhmien tapahtumaa, mm. esteetöntä kulttuuria toteuttaneet Utopia-klubit, hiphoppareita ja eläinoikeusaktivisteja yhdistänyt bändi-ilta ja kulttuurisin keinoin yhteiskunnallisia teemoja esiin nostanut Arttia ja Asiaa -päivä.

Hapen järjestämiin Kalasataman graffitaitojen siivoustalkoisiin ja graffititapahtumaan osallistui peräti yhdeksän kumppania. Yhteistyössä Kallio-liikkeen kanssa järjestettiin kirpputoritapahtuma, joka teki toimintakeskusta tutuksi lähialueen asukkaille ja toimijoille.

Järjestöt ja nuorten ryhmät löysivät Hapen jo sen ensimmäisen vuoden (2010) aikana, ja vuonna 2011 niiden toimintaa pyrittiin helpottamaan entisestään kehittämällä Hapen sisäisiä käytäntöjä mahdollisimman asiakaslähtöisiksi. Käyttövuorojen jakoprosessia selkeytettiin, Hapen tilojen erilaisia käyttäjiä varten laadittiin selkeät oppaat ja asiakasnäkökulma tuotiin esiin mm. henkilökunnan kehittämispäivillä. Verkostoitumisen hyviä käytäntöjä käsiteltiin Hapen henkilökunnan koulutustilaisuudessa.

Hapessa kokoontui myös omaehtoisia nuorisokulttuurisia ryhmiä, kuten Marginaalipelaajien basaari, Pääkaupunkiseudun Cosplay-harrastajat, Harry Potter -faneja, Hartsilapset.fi-verkkoyhteisön väkeä ja Jedward-yhtyeen faniryhmä, jonka kokoama maailman pisin fanikirje sai huomiota julkisuudessa.

Kesällä Happi toimi Helsinki Pride -viikon nuorisotapahtumien paikkana. Niemikotisäätiön Elvis-hankkeen nuoret kokoontuivat sekä Pelitalossa että Narrin näyttämöllä ja järjestivät vuoden aikana kaikille avoimen yleisötapahtuman Happisalissa.

Keväällä 2011 nuorten ryhmät ja järjestöt järjestivät kolme erillistä eduskuntavaaleihin liittyvää keskustelutilaisuutta. Kaksi näistä tilaisuuksista oli maahanmuuttajataustaisten nuorten järjestämiä. Lisäksi Hapessa keskusteltiin mm. globaalikasvatuksesta sekä pidettiin järjestöjen ja yhdistysten vuosikokouksia ja erilaisia koulutustilaisuuksia.

Hapen toimijoilla oli vuonna 2011 yhteensä 35 verkkoyhteisöä, ja yhä suurempi osa tapahtumien suunnittelusta ja toimintojen markkinoinnista siirtyi sosiaaliseen mediaan.

Kulttuuristrategiaa nuorisonäkökulmasta

Nuorisoasiainkeskus osallistui vuonna 2011 Helsingin kaupungin kulttuuristrategian 2012–2017 valmisteluun. Virasto esitti näkemyksiä nuorten kulttuurikäsitteistä, kulttuuriharrastuksista ja toimintaympäristön muutoksista. Valmistelun eri vaiheissa nuorisoasiainkeskus teki monia toimenpide-ehdotuksia ja laskelmia kustannusvaikutuksista.

Nuorisoasiainkeskus korosti toisaalta kulttuurin merkitystä nuorten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin ja kasvun mahdollistajana, toisaalta nuorten merkitystä kulttuurin uudistajina, etenkin jatkuvassa liikkeessä olevan kaupunkikulttuurin ja -tilan muokkaajina.

Sisällöllisinä teemoina korostettiin mm. populaarikulttuurin, verkkomaailman sekä kulttuurikeskuksen ja muiden hallintokuntien yhteistyön merkitystä. Muina teemoina nousivat esiin osallisuus, valtakunnallisuus, alueellisuus ja perhenäkökulma. Erityistä huolta kannettiin kansalaisyhteiskunnan näkökulman jäämisestä syrjään strategian valmistelussa.

Työllistämiskokonaisuus – monipuolista yhteistyötä

Helsingissä nuorten työllisyydenhoitoa koordinoidaan henkilöstökeskuksen työllisyystiimin kautta. Kaupunki tarjoaa nuorille keinoja kartuttaa työkokemusta, päivittää ammattitaitoaan,

hankkia ammatillinen koulutus sekä parantaa työllistymisedellytyksiään ja työelämätaitojaan. Lisäksi nuorille tarjotaan neuvontaa ja ohjausta työllistymiseen ja koulutukseen hakeutumiseen.

Nuorisoasiainkeskuksen Työllistämiskokonaisuuden asiakkaita ovat 17–25-vuotiaat työttömät helsinkiläiset nuoret, jotka ovat työharjoittelussa työmarkkinatuella tai sitä seuraavalla palkkatukijaksolla kaupungin eri organisaatioissa.

Työllistämiskokonaisuus tukee nuorten arjenhallintaa sekä tekee nuoren kanssa suunnitelman koulutukseen ja työelämään siirtymisestä. Helsingin kaupungille tullaan työharjoitteluun työmarkkinatuella työ- ja elinkeinotoimiston kautta.

Vuonna 2011 Työllistämiskokonaisuudessa oli asiakkaita 290, joista 215 oli suomenkielisiä, 6 ruotsinkielisiä ja 69 muunkielisiä. Käyntikertoja ja verkossa kohdattuja nuoria kertyi yhteensä 2360. Suunnitelmallisesti tuettuja nuoria oli 234.

Henkilöstökeskuksen ja työ- ja elinkeinotoimiston rahoittamaan KAVA-koulutukseen osallistui 46 henkilöä. Koulutus on tarkoitettu alle 25-vuotiaille maahanmuuttajataustaisille nuorille, ja sen tarkoitus on lisätä nuorten mahdollisuutta hakeutua ammatillisiin opintoihin ja työelämään.

Työllistämiskokonaisuuden alaisuudessa toimii Asemanseutu, jonka työntekijät kohtaavat nuoria kaduilla ja kauppakeskuksissa ja ohjaavat heitä tarvittaviin palveluihin. Toiminnan kohderyhmää ovat monikulttuuriset 14–25-vuotiaat nuoret. Vuonna 2011 käyntikertoja ja verkossa kohdattuja nuoria oli 6472. Suunnitelmallisesti tuettiin 46 nuorta. Yksilöllisesti ja ryhmätoiminnassa nuoria tavoitettiin 139. Vuonna 2011 Asemanseutu teki tiiviisti yhteistyötä Aseman Lapset ry:n kanssa, ja Asemanseutu toimi Aseman Lapset ry:n Walkers-kahvilasta käsin.

Työllistämiskokonaisuuteen kuuluu myös yökoripallotoiminta, jota toteutetaan yhdessä HNMY:n kanssa. Kesällä 2011 yökoripalloa pelattiin Hietaniemen rannassa ja talvikaudella Malmin palloiluhallilla sekä sopimuksen mukaan Kallahden nuorisotalolla. Toimintaa rahoittivat nuorisoasiainkeskus ja RAY. Käyntikertoja ja verkossa kohdattuja nuoria vuonna 2011 oli 15 350, yksilöllisesti ja ryhmätoiminnassa kohdattuja nuoria 135. Lisäksi nuorisoasiainkeskus oli toteuttamassa NMKY:n ja Helsingin Icehearts ry:n kanssa *Liikutaan yhdessä* -hanketta.

Vapaaehtoistoiminnan vuosi 2011

Vuosi 2011 oli EU:n vapaaehtoistoiminnan teemavuosi, ja sen suojelijana toimi presidentti **Tarja Halonen**. Nuorisoasiainkeskus osallistui aktiivisesti teemavuoteen ja sen päätapahtumiin koko vuoden ajan.

Teemavuoden virallisilla tuntuili.fi-sivuilla esiteltiin monenlaista vapaaehtoistoimintaa, ja sivujen kautta saatiin mukaan nuorisoasiainkeskuksen toimintaan 26 henkilöä.

Vapaaehtoistoiminnan vuosi käynnistettiin hiihtolomatapahtuma Reaktorissa *Vapaaehtoisena vaikutat* -foorumilla, jossa vapaaehtoistoiminnan erilaisia muotoja, mahdollisuuksia ja kansainvälisiä ulottuvuuksia nuorisoasiainkeskuksen kanssa esittelivät Pelastakaa lapset ry, CIMO, Walkers ja Parasta lapsille ry. Foorumiin osallistui 35 henkilöä.

Toukokuussa järjestettyyn *Vapaasti vaikuttava nuori* -työseminaariin osallistui 90 kiinnostunutta, ja se toteutettiin yhteistyössä Humakin ja Pelastakaa lapset ry:n kanssa. Maailma kylässä -festivaali oli yksi teemavuoden keskeisimmistä tapahtumista. Nuorisoasiainkeskuksen vapaaehtoistoimintaa esiteltiin Eurooppatiedotuksen osastolla, jossa vapaaehtoistoimintaan kävi tutustumassa 380 henkilöä.

Teemavuosi huipentui syksyllä komission kiertueeseen Eurooppa-talolla. Nuorisoasiainkeskuksen vapaaehtoistoiminnan koordinaattori oli kaupungin vapaaehtoistoiminnan neuvottelukunnan jäsenen roolissa toteuttamassa viikolle seminaaria

vapaaehtoistoiminnan hyvistä käytännöistä. Päivän tuloksena valmistui vapaaehtoistoiminnan hyvien käytänteiden vinkkivihko.

Syksyllä MLL:n Uudenamaanpiiri, SPR ja nuorisosiainkeskus lähtivät esittelemään vapaaehtoistoimintaa Prisma-kiertueelle. Vuoden aikana nuorisosiainkeskuksen vapaaehtoistoimintaa esiteltiin myös useissa seminaareissa ja messuilla. Mediassa, mm. Ylen aikaisessa ja Nuorisotyö-lehdessä, nuorisosiainkeskuksen vapaaehtoistoiminta sai myös näkyvyyttä.

Kaikkiaan teemavuosi toi nuorisosiainkeskukselle positiivista julkisuutta ja monia uusia toiminnasta kiinnostuneita vapaaehtoisia. Yhteensä aikuiset ja nuoret toimivat vuonna 2011 vapaaehtoisina nuorisosiainkeskuksen toiminnoissa 18 319 tuntia, joka on 7,7 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna.

Kertomusvuonna koulutettiin yhteensä 75 vapaaehtoista aikuista. Uutena koulutusmuotona aloitettiin nuorten, juuri täysi-ikäisyyden saavuttaneiden vapaaehtoisten kouluttaminen viidellä nuorisotalolla. Koulutuksiin osallistui 35 nuorta ja neljä ohjaajaa. Vapaaehtoisten teemailtoja oli vuoden aikana kaksi, ja kesän alussa järjestettiin perinteinen kesäjuhla.

Vapaaehtoistoimintaa markkinoitiin mm. Facebookin *Vapaaehtoiset nuorisotoiminnassa* -sivulla, jossa kävi yli 200 henkilöä viikoittain, sekä vapaaehtoisten postituslistalla.

KANSAINVÄLISIÄ KUVIOITA

Nuorisoasiainkeskus selvitti työntekijöidensä kokemuksia ja tuntemuksia kansainvälisestä toiminnasta vuonna 2011. Tuloksena syntyi raportti *Nuorisoasiainkeskus maassa ja ilmassa – suuntaviivat vuosille 2011–2013*.

Selvityksen mukaan kansainvälinen toiminta on monipuolinen ja tärkeä nuorisotyön menetelmä, ja sitä pitää toteuttaa niin kotimaassa kuin ulkomailla. Vaikka kansainvälinen toiminta on haastavaa, vastaajat kokivat sen antoisaksi ja palkitsevaksi.

Kansainvälisen toiminnan koordinoimista ja tukitoimintaa jaettiin useampaan eri tehtäväkuvaan ja eri osastoilla työskenteleville nuoriso-ohjaajille. Toiminnan keskiössä olivat nuorisovaihdot. Yksittäisten nuorten yhteydenottoja mahdollisista vaihdoista tuli kertomusvuonna lähes viikoittain.

Nuorisoasiainkeskus vieraana ja isäntänä

Nuorisoasiainkeskuksen kehittävä ote nuorisotyöhön tunnetaan useissa eri maissa, ja vuoden 2011 aikana virasto isännöi lukuisia työntekijädelegaatioita, joille kerrottiin viraston toiminnoista. Esimerkiksi ryhmä Ranskan nuorisotoimesta halusi kuulla nuorisoasiainkeskuksen kestävä kehityksen työstä, ja Valko-Venäjän Minskin asiantuntijat perehtyivät Luotsi-toimintaan. Keväällä vieraana oli asiantuntijoita Hampurista ja Saksasta, syksyllä useamman päivän vierailu Tukholmasta ja Bonnista.

Nuorisoasiainkeskuksen työntekijät tutustuivat vuonna 2011 mm. verkkopalveluihin Hollannissa, Saksassa ja Tanskassa sekä vaikuttamistoimintaan ja arviointiin Belgiassa ja Itävallassa. Ison-Britannian, Saksan ja Itävallan kanssa jatkettiin nuortenryhmien vaikuttamishankkeiden toteuttamista.

Alueellisen romanityön ja NevoDrom-projektin työntekijät osallistuivat CIMOn *Wondering for Wanderers* -opintovierailuihin Slovakiassa ja Unkarissa. Kokonaisuuteen kuului myös Suomen vierailun toteuttaminen. Pääteemoiksi nousivat toivon antaminen muiden maiden romanityötä tekeville ja ymmärryksen lisääntyminen omasta romanikulttuurista.

Nuorten kansainväliset matkaryhmät

Nuorten kansainväliset matkaryhmät ovat pitkäkestoisia projekteja, joiden kautta luodaan kontakteja muiden maiden nuoriin ja kulttuureihin. Ryhmissä nuoret sekä isännöivät vieraita Suomessa että matkustavat kumppanimaan tai -maiden nuorten vieraaksi. Vuoden 2011 aikana toimi kuusi kv-ryhmää.

Torpparinmäen nuoret osallistuivat viiden maan nuorisovaihtoon, jonka teemana oli *Risks, dangers and safety of young people in the countryside and cities*. Muut maat olivat Slovakia, Viro, Puola ja Pohjois-Irlanti. Läntinen ja Kaakkoinen nuorisotyöyksikkö toteutti COSMO 2011 nuorisovaihdon Viron, Saksan ja Portugalin kanssa Vuorilahden kurssikeskuksessa. Vuosaaren nuorisotyöyksikön kv-ryhmätapaaminen järjestettiin Espanjassa. Mukana oli nuoria ja ohjaajia myös Ranskasta ja Virolasta. Itäisessä nuorisotyöyksikössä aloitettiin kv-vaihtoprojekti Viron kanssa.

Yhteistyössä Allianssin kanssa järjestetyllä *Vartiosaari voluntary work camp* -työleirillä oli 23 iältään 16–18-vuotiasta nuorta yhdeksästä eri Euroopan maasta. Leirillä nuoret maalasivat Vartiosaaren päärakennuksen.

Fallkullan kotieläintilan nuorisovaihto Islantiin

Eräs toteutuneista nuorisovaihdon hankkeista oli Fallkullan kotieläintilan kansainvälinen ryhmä, jonka nuoret matkustivat Islantiin kesällä 2011. Ryhmässä oli 12 nuorta, iältään 13–17-vuotiaita. Vaihto toteutettiin kesä–heinäkuussa Islannin Fludirissa. Ryhmä kokoontui useaan otteeseen keväällä suunnittelemaan vaihdon ohjelmaa. Kesän lähestyessä myös vanhemmille pidettiin useampi tapaaminen, joissa käytiin läpi käytännön asioita.

Islantiin matkusti lopulta 14 nuorta, joista neljä oli poikia ja loput tyttöjä. Vaihdon teemoina olivat luonto ja eläimet, joita käsiteltiin ryhmätehtävien, keskustelujen, leikkien ja retkien kautta. Nuoret muun muassa tekivät eläimille leluja ja kaneille koppeja sekä keräsivät peittoja ja rahalahjoituksia kylän ihmisiltä. Lahjoitukset annettiin paikalliselle eläinsuojeluyhdistykselle. Retkikohteina olivat mm. islanninhevosvaellus, Geysir-lähteet, Westman-saaret ja Reykjavik.

Syksyllä 2011 ryhmä kokoontui muistelemaan onnistunutta vaihtoa ja suunnittelemaan jatkoa. Islannin ryhmän kanssa yhteistyö jatkuu, ja tavoitteena on järjestää kesällä 2012 islantilaisnuorten vaihto Helsinkiin.

Kansainvälisten hankkeiden Happi

Nuorten toimintakeskus Happeen kävi vuoden 2011 aikana tutustumassa noin 350 kansainvälistä vierasta, jotka edustivat pääsääntöisesti kasvatus- ja nuorisoalaa, mutta joukossa oli myös poliitikkoja, virkamiehiä ja toimittajia. Nuorisoalan tutkijoita kävi Japanista, Kiinasta, Kanadasta ja useista Euroopan maista. Eniten ryhmiä vieraili Etelä-Koreasta. Opiskelijoita ja muita nuorten ryhmiä kävi Belgiasta, Venäjältä, Virosta, Isosta-Britanniasta, Saksasta ja Ruotsista. Kaikkiaan tutustujia oli yli 20 maasta ja viidestä eri maanosasta.

Hapessa lokakuussa järjestetty MediT-tapahtuma (*Convention on media and non-formal learning in intercultural youth dialogue*) toi taloon viiden päivän ajaksi 33 järjestönuorta eri puolilta Eurooppaa. Euroopan nuorten parlamentin järjestämä tapahtuma hyödynsi Happea läpikotaisin; osallistujat pääsivät mm. maalaamaan graffiteja, tekemään radio-ohjelmaa sekä opettelemaan valo- ja videokuvausta.

”Happi oli minulle suuri inspiraatio, haluaisin alkaa kehittelemään jotain sen kaltaista Belgradiin. Ei tietenkään mitään näin suurta tai kehittynyttä, mutta sysätä sen kehityksen aluilleen.” – Aleksandar Tošovitc, Serbia.

MONIKULTTUURISTA KEHITYSTYÖTÄ

Monikulttuurista osaamista ja kulttuuritulkkeja

Henkilökunnan monikulttuurista ja rasisminvastaista osaamista kehitettiin monikulttuurisen nuorisotyön yhteyshenkilöverkoston tapaamisissa, joissa käsiteltiin mm. maahanmuuttoon liittyvää lainsäädäntöä sekä viraston monikulttuurisuusohjelman etenemistä.

Syksyllä viraston esimiehet osallistuivat monikulttuurista johtamista tukevaan kahden päivän koulutukseen, joka toteutettiin yhdessä Oiva Akatemian kanssa.

Henkilökunnan monikulttuurisen ja rasisminvastaisen osaamisen kehittämiseksi järjestettiin ensimmäistä kertaa lokakuussa Kulttuuritulkkien viikko, jonka aikana kulttuuritulkit olivat mukana lähes parinkymmenen työyhteisön monikulttuurisen työn kehittämisessä. Kokemukset viikosta olivat myönteiset. Lisäksi kulttuuritulkit toimivat viraston eri työyhteisöissä ns. sisäisinä konsultteina ja tarjosivat näkökulmia, kuinka työyhteisöjen tulisi huomioida monikulttuurisuus nuorten kanssa ja työyhteisöjen toiminnassa yleisemmin.

Nuorisoasiainkeskuksen ja Pelastakaa Lapset ry:n NoRacism-kumppanuushanke tuotti oppaan rasisminvastaisesta nuorisotyöstä. *R-sana – kirja rasismista ja siihen puuttumisesta* julkaistiin joulukuussa 2011, ja sillä tulee olemaan tärkeä osa henkilökunnan rasisminvastaisen osaamisen kehittämisessä.

Syksyllä 2011 käynnistyi International Organisation for Migrationin (IOM) hanke *Models for Integration and Prevention of Exclusion: Empowering Migrant Youth*, jonka tarkoituksena on parantaa maahanmuuttajanuorisojärjestöjen kykyä auttaa maahanmuuttajanuoria kotoutumaan paikalliseen yhteiskuntaan ja ehkäistä heidän syrjäytymistään. Hanke jatkuu vuonna 2012, ja siinä on mukana Suomen (Kanava ry ja nuorisoasiainkeskus) lisäksi järjestöt ja viranomaiset Itävallassa, Tšekin tasavallassa, Puolasta ja Ranskasta. Hankkeen keskiössä ovat vertaisarviointit näissä maissa. Vertaisarviointikoulutukseen Itävallassa osallistui joulukuussa yksi nuorisoasiainkeskuksen työntekijä.

Viestintää ja tapahtumia

Eri toimipaikoissa järjestettiin yhdenvertaisuutta ja rasisminvastaisuutta edistäviä tapahtumia, mm. *Maailma kattilassa* -viikko ja Glorian rasisminvastainen konsertti maaliskuussa yhdessä useiden yhteistyötahojen kanssa. Lisäksi nuorisoasiainkeskuksen henkilökunta ja nuoret osallistuivat Suomen Punaisen Ristin *Luovu ennakkoluuloistasi* -kampanjaan.

Monikulttuurista ja -kielistä viestintää kehitettiin tuottamalla nuorisotalotoiminnasta selkokielenen esite suomeksi, venäjäksi, somaliksi, ranskaksi ja englanniksi nuorten vanhemmille. Kaikki käännetyt esitteet ja julkaisut koottiin nuorisoasiainkeskuksen Internet-sivuille.

Monikulttuurisille vanhemmille järjestettiin mm. Jakomäessä eri kielillä keskustelutilaisuuksia nuorille ja heidän perheilleen tarjolla olevista palveluista.

Alueellisen romanityön tuloksia

Alueellista romanityötä kehitettiin kertomusvuonna erityisesti Haaga-Kaarelan nuorisotyöyksikön Romaniclubi-toiminnassa, jossa keskusteltiin ajankohtaisista romaniyhteisöä puhuttavista aiheista nuoriso-ohjaajan johdolla, tavattiin kaupungin organisaatiossa romaniyhteisöä lähellä

toimivia virkamiehiä sekä vietettiin erilaisia vuoden kiertoon liittyviä juhlia. Romaniclubi toimii matalan kynnyksen kohtaamispaikkana eri-ikäisille romaneille. Kertomusvuonna Romaniclubilla kävi noin 20–150 romanialaista/kokoontumiskerta.

Romaniclubilla järjestettiin romanikielen Kielipesä-toimintaa syksyllä 2011. Paikalla oli 16–40-vuotiaita romaneja kerrallaan 7–10. Kielipesää mainostettiin suullisesti ja jakamalla mainoksia romanisyhteisön tapahtumissa. Tavoitteena oli oppia keskustelemaan ja kertomaan asioita romanikielillä.

Alueellisen romanityön nuorisohjaaja sekä romanitaustainen oppisopimusopiskelija osallistuivat Diakonissalaitoksen järjestämälle nuorten aikuisten kesäleirille heinäkuussa 2011. Leirillä oli 110 lasta ja nuorta, ja siellä keskusteltiin koulutuksesta, vapaa-ajan vietosta sekä vaatimuksista yhteiskuntaa ja omaa romanisyhteisöä kohtaan.

Romaninuorten harjoitteluun ja työllistämiseen ohjaaminen jatkui yhteistyössä Työllistämiskokonaisuuden kanssa, ja Työllistämiskokonaisuus ja Tulevaisuustiski kävivät esittelemässä toimintaansa Romaniclubilla. Oppisopimusopiskelijana aloitti yksi romanitaustainen opiskelija.

Kaksi romanitaustaista työntekijää toimi kertomusvuonna virastossa kulttuuritulkkeina. He antoivat ohjausta ja neuvontaa romaniasioissa viraston sisällä sekä yhteistyökumppaneille. Kulttuuritulkit neuvoivat ja auttoivat yksittäisiä nuoria ja osallistuivat neuvotteluihin mm. lastensuojelun työntekijöiden kanssa.

NevoDrom – uusi tie romaninuorille

NevoDrom-projekti tukee 13–16-vuotiaita helsinkiläisiä romaniruoria. Nuoren ympärille kootaan Luotsi-toiminnan tavoin hänen kasvuunsa vaikuttavien aikuisten tukiverkosto ja luodaan yksilöllinen, tavoitteellinen ja kokonaisvaltainen tukiohjelma. Toiminnan tavoitteena on turvata nuoren kasvu, vaikuttaa myönteisesti nuoren ja hänen perheensä elämään ja edistää tasa-arvoisia mahdollisuuksia niin kotona, koulussa kuin vapaa-ajallakin.

NevoDromissa oli vuoden 2011 aikana 1018 käyntikertaa. Yksilöllisesti ja ryhmätoiminnassa tavoitettiin 15 nuorta, suunnitelmallisesti tuettuja nuoria kertyi saman verran. Projektin lopetti seitsemän nuorta. Palaute oli pääosin hyvää, ja prosessit päättyivät hyvin. Epäonnistuneissa tapauksissa perheet eivät sitoutuneet ohjelmaan ja nuorella oli liian isoja ongelmia NevoDromin hoidettavaksi.

NevoDromin asiakkaat tulivat pääsääntöisesti koulujen kautta, pieni osa sosiaaliviraston Itäisen perhekeskuksen romaniperhetyöntekijöiden lähettämänä. Toimintaa markkinoitiin laajalla koko Helsingin kattaneella koulukierroksella, kuraattoreiden infotilaisuudessa sekä romanisyhteisön keskuudessa Romaniclubilla ja Kallahden Romani-perhekerhossa.

NevoDromin siirtyminen Työllistämiskokonaisuuden alaisuudesta Länsiluotsiin antoi NevoDromille mahdollisuuden vertaistukeen ja uudenlaiseen työotteeseen. NevoDrom sai Länsiluotsilta mm. tukea ryhmä- ja leirityöskentelyyn, läheteiden käsittelyyn ja asiakasprosesseihin.

TALOUEDELLISTA JA TEHOKASTA TOIMINTAA

Talouden seuranta ja riskienhallintaa

Nuorisotoimen taloudellisuutta ja vaikuttavuutta selvitettiin kaikissa osastoissa vuoden 2011 aikana. Tuottavuuden seurantaan ja työn kehittämiseen tarkoitettu tuottavuusmatriisi valmistui loppuvuodesta. Malli otetaan käyttöön nuorisoasiainkeskuksen kaikissa yksiköissä vuonna 2012.

Talouden ja toiminnan sisäisen seurannan painopistettä siirrettiin toiminnallisille osastoille. Uusi talouden ja toiminnan seurantavälineenä käytettävä Excel-taulukko otettiin käyttöön, ja siihen toiminnanjohtajat tekivät ennusteet taloudesta ja tunnusluvuista yhdessä taloushallinnon henkilöstön kanssa. Kunkin yksikön ennusteista muodostui toimiston/osaston taso. Näiden ennusteiden perustella koottiin nuorisoasiainkeskuksesta ulospäin annettava ennuste.

Riskienhallintaa toteutettiin suunnitelmallisesti talous-, imago-, maine-, tietoturva-, kumppanuus- ja toiminnallisten riskien osalta. Kaupungin yleisen taloudellisen tilanteen heikennyttyä talousarvion niukkuutta helpotettiin ulkopuolisen rahoituksen osuutta kasvattamalla.

Hankintoja ja kilpailutuksia

Hankintojen neuvonta ja ohjeistus siirtyivät keväällä 2011 osastojen sihteereille sekä alueellisten palvelujen hallintosihteerille. Vuoden 2012 aikana vähennetään hankintaesitysten tekijöiden määrää ja vahvistetaan jäljelle jäävien tekijöiden osaamista.

Kilpailuttamisen osalta vuonna 2011 nuorisoasiainkeskus oli sopimuksen mukaan yhteydessä hankintakeskukseen. Myös tulevaisuudessa hankintakeskus on tiiviisti mukana prosesseissa tai hoitaa koko kilpailutuksen. Kertomusvuonna ei ollut virallisia kilpailutuksia, ainoastaan minikilpailutuksia kalusteista.

Järjestö- ja kumppanushankkeita

Nuorisoasiainkeskus kartoitti syksyn 2009 palveluverkkoselvityksen yhteydessä omien tilojensa käytön. Selvisi, että tehostaminen voisi olla mahdollista erityisesti päiväkäytössä. Kertomusvuonna kaikki helsinkiläinen järjestötoiminta muutettiin maksuttomaksi nuorisoasiainkeskuksen tiloissa, minkä seurauksena käyntikerrat nousivat 42 000:lla.

Syksyllä 2011 aloitettiin järjestökumppanuuksien kehittämis- ja lisäämishanke, jonka päätavoitteena on kolmannen sektorin roolin vahvistaminen kunnallisen nuorisotyön toteuttamisessa sekä mahdollisten uusien järjestökumppaneiden kartoitus. Hanke on luonteeltaan valmisteleva selvitys siitä, mihin järjestöjen voimavarat kunnallisten nuorisopalvelujen tuottamisessa riittävät.

Tulevaisuudessa on tarkoitus ottaa käyttöön nykyistä kevytrakenteisempi ja vähemmän resursseja vaativa malli, jonka avulla alueellinen avoin nuorisotalotoiminta pystytään järjestämään nykyistä vähemmällä resursseilla vakansseja vähentämättä, sekä niin ettei alueen nuorten pääsy toimintaan heikkene. Hanke koskee kaikkea kaupungin toteuttamaa kunnallista nuorisotyötä koko Helsingin kaupungin alueella.

Kertomusvuonna selvitettiin, mitä viraston tarjoamia nuorisopalveluja voitaisiin tuottaa järjestökumppanuuksien avulla sekä luotiin malleja viraston järjestöyhteistyöhön ja -

kumppanuuksiin, joita on tarkoitus kokeilla vuoden 2012 aikana. Lisäksi kerättiin kokemuksia järjestökumppanuus- ja ostopalvelumalleista sekä määriteltiin järjestöyhteistyön mallit ja pilotit yhdessä järjestöjen kanssa.

Nuorisoasiainkeskus haluaa antaa järjestöille lisää liikkumavaraa toiminnan toteuttamisessa, jotta järjestön oma toimintatapa, kulttuuri ja jopa aatteellisuus voisivat näkyä nykyistä paremmin arkipäivän toiminnassa. Tavoitteena on, että uusien yhteistyökumppanuuksien kanssa päästään valmistelemaan yhteistyön yksityiskohtia keväällä 2012.

Hankkeen ulkopuolelta nuorisoasiainkeskuksessa vahvistettiin toistaiseksi voimassa oleva kumppanuussopimus Itä-Pasilan monikulttuurisen sosiaalisen nuorisotyön kanssa. Kumppanuussopimus Poikien Talon toiminnasta allekirjoitettiin elokuussa 2011.

Sähköinen avustusjärjestelmä

Vuoden 2011 aikana jatkettiin Helsingin kaupungin sähköisen avustuksen haun ja käsittelyn kehittämistä. Nuorisoasiainkeskus oli aktiivisena toimijana hankkeen eri työryhmissä sekä toimi avustusennakkohakemusten ja projektiavustushakemusten osalta pilottivirastona marraskuusta lähtien. Avustusten haun muuttumisesta sähköiseksi tiedotettiin asiakkaille järjestötiedotteissa, nettisivuilla ja tapaamisissa.

Vuoden 2012 alusta sähköinen avustusten haku- ja käsittelyjärjestelmä otetaan käyttöön kaikkien nuorisotoimen avustuslomakkeiden osalta.

HYVINVOIVA HENKILÖSTÖ

Oppilaitosyhteistyötä ja oppisopimuskoulutusta

Oppilaitosyhteistyötä jatkettiin puitesopimusten mukaisesti Seurakuntaopiston, Kanneljärven opiston, Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymän (Keuda) sekä Laurea ja Metropolia ammattikorkeakoulujen kanssa.

Työssäoppijoita oli nuorisoasiainkeskuksessa Keudasta, Diakista, Metropolista sekä Humakista. Suurin osa työssäoppimisjaksoilla olleista opiskelijoista suoritti nuoriso- ja vapaa-ajanohjaajan, yhteisöpedagogin tai sosionomin tutkintoon kuuluvia opintoja. Henkilöstökeskuksen rahoittamia, opintoihin liittyvää työharjoittelua suorittavia korkeakouluharjoittelijoita oli kaksi.

Seitsemän henkilöä aloitti kertomusvuoden aikana oppisopimuskoulutuksessa. Yhteensä vuoden aikana oli voimassa 16 oppisopimusta, joista kuudessa oli monikulttuurisuustaustainen opiskelija. Alkuvuodesta valittiin kaksi monikulttuurisuustaustaista uutta opiskelijaa.

Osaamisen kehittämistä ja koulutusta

Osaamisen johtaminen perustui vuonna 2010 hyväksyttyyn *Nuorisoasiainkeskuksen johtamisen painotukset 2011–2014* -asiakirjaan, joka sisältää osaamisen kehittämisen painotusten lisäksi koulutusten käytäntöjen linjauksia.

Strategisen osaamisen kehittämistä toteutettiin suunnitelman mukaisesti. Aloituspäivän keskeisenä teemana oli yhteiskunnallinen vaikuttaminen ja toiminnallisilla osastoilla tuettiin pienryhmätoimintaa tutustumalla mm. liikunnan mahdollisuuksiin toiminnassa. Esimiehille aloitettiin varhaisen puuttumisen koulutus. Koulutus päätökset ja -määrärahat keskitettiin hallintopalvelujen osastopäällikölle.

Henkilökuntaa koulutettiin monella eri saralla. Myötätulessa-hankkeessa koulutettiin työntekijöitä liikkuvan kuvan ja tekstin käsittelyssä verkossa. Verke järjesti koulutusta henkilökunnalle ja alan toimijoille, ja sen työntekijät osallistuivat myös useisiin koulutustilaisuuksiin (s. 14). Nuorisotyöntelijöiden ympäristökasvatusosaamista vahvistettiin tammikuussa Rantasalmen Ympäristökasvatusinstituutin kanssa järjestetyssä Ympäristökasvatuksen osaajakoulutuksessa Meriharjun Luontotalolla.

Henkilöstöä kävi opintomatalla mm. Slovakiassa ja Unkarissa sekä Hollannissa, Saksassa, Tanskassa, Belgiassa ja Itävallassa (s. 29). Monikulttuurista osaamista jaettiin mm. viraston esimiehille ja Kulttuuritulkkien viikolla nuorisoasiainkeskuksen kaikille halukkaille työyhteisöille (s. 31).

Tasa-arvosuunnitelma päivitettiin syksyllä 2011 vastaamaan nykyistä tilannetta. Samalla arvioitiin suunnitelman mukaan toteutetut toimenpiteet ja tarkennettiin toimenpiteet vuodelle 2012. Sukupuolivaikutusten arviointi -koulutukseen osallistui kaksi henkilöä ja koulutukseen liittyvä kokeilu toteutettiin syksyllä 2011.

Johtamista, palkitsemista ja henkilöstöresursseja

Nuorisoasiainkeskuksen johtoryhmän toiminta johtamis- ja yhteistoimintaelimenä jatkui vuonna 2011. Henkilöstötoimikunta liitettiin johtoryhmään, ja siinä olivat lisäksi edustettuina kaikki kolme ammattijärjestöä. Keskimäärin kolmen viikon välein kokoontuneen johtoryhmän toimintaa kehitettiin yhteisen arvioinnin avulla.

Työyhteisöissä keskeisiä toimijoita työhyvinvointi- ja työsuojeluasioissa olivat esimiehestä ja työsuojeluasiamiehestä muodostuneet työsuojeluparit.

Vuonna 2011 palkkoja korotettiin 1,2 prosentin yleiskorotuksella. Sen lisäksi käytettiin 0,8 prosentin järjestelyerä, jonka tehtäväkohtaisten palkkojen korottamiset kohdistuivat palkkausepäkohtien korjaamiseen, esimies- ja työnjohtoasemassa oleviin sekä tehtävien uudelleen järjestelyjen seurauksena syntyneisiin palkkakehitystarpeisiin.

Osastopäälliköt myönsivät kannustuslisiä hyvistä työsuorituksista yhteensä 35 000 euroa. Sen lisäksi oli käytettävissä erillinen 70 000 euron määräraha ryhmäkannustuslisien myöntämiseksi talousarvion määrärahojen puitteissa.

Kertomusvuoden aikana henkilöstöresursseja suunnattiin erityisesti vaikuttamismalli Ruutiin. Joitakin sijaisuuksia puolestaan jätettiin täyttämättä henkilöstösäästöjen toteutumiseksi.

Ekotekoja Nuorisoasiainkeskuksessa

Vuonna 2011 nuorisoasiainkeskuksen ympäristöteemana oli energiansäästö, joka oli tavoitteena myös viraston tulostuloksissa. Viraston ekotukihenkilöille järjestettiin syyskuussa Meriharjun luontotalolla oma energiapäivä, jossa perehdyttiin mm. auringon energiavirtaan ja kehiteltiin energiansäästökilpailu, joka toteutettiin lokakuussa valtakunnallisella Energiansäästöviikolla. Kilpailuun haastettiin yksittäisiä työntekijöitä ja työyhteisöjä. Ideana oli toteuttaa erityisen tarkasti viikon ajan arjen energiansäästötoimenpiteitä, ja viikon mittaan niiden toivottiin asettuvan toimintatavoiksi. Kilpailuun osallistui yli 50 työntekijää, joista osa työyhteisöinä. Voittajaksi selviytyi tapahtumatuotantoyksikkö.

Ekoarviointien mukaan kolmasosa nuorisoasiainkeskuksen toimipaikoista laati kertomusvuoden aikana ekotukihenkilönsä opastuksella oman energiansäästösuunnitelman, ja puolet toimipaikoista noudatti kaikkia kestävän kehityksen ohjelman energiansäästötoimenpiteitä. Kaikissa toimipaikoissa toteutettiin ainakin joitain energiansäästötoimenpiteitä, yleisimmin vältettiin sähkölaitteiden ja valojen turhaa käyttöä sekä huolehdittiin vetävistä ikkunoista ja vuotavista vesikalusteista. Nuorisotalojen käyttöön tuotettiin kaksi ekologiseen kokkaukseen ja huoneenlämpötilan tarkkailuun opastavaa energiansäästöjulistetta sekä valojen sammuttamisesta muistuttavia tarroja. Tavallisen arjen lisäksi energiansäästö oli esillä Earth Hour -tapahtumissa ja sähköttämässä illoissa.

Nuorisotalon arjessa energiansäästöä näkyvämpi ekoteko oli roskien lajittelu. Ryhmätoiminnassa ja tapahtumissa jätteiden lajittelusta keskusteltiin nuorten kanssa paljon. Vaikka lajittelu ei olekaan ympäristön kannalta kaikkein merkittävin asia, on se nuorisotyössä tärkeä, luonteva ja helppo ympäristökeskustelun käynnistäjä. Reaktorissa lajittelu on vuosien myötä hioutunut huippuunsa. Yhtä näyttävästi lajitteluasiat hoidettiin kertomusvuonna RuutiExpossa.

Lajittelun lisäksi yleinen ympäristökeskustelun käynnistäjä nuorisotaloilla oli ruoka. Siihen liittyviä ympäristönäkökohtia käsiteltiin tilanteen mukaan ja monipuolisesti leireillä, kokkikerhoissa ja avoimessa toiminnassa. Keskustelut liittyivät lähiruokaan, kasvissyöntiin, luomuruokaan, energiaa säättävään kokkaukseen ja Reilun kaupan -toimintaan. Kunnioittavaa luontosuhdetta rakennettiin leireillä huolehtimalla ympäristön siisteydestä sekä elämyksellisillä toiminnoilla, esimerkiksi luontokävelyllä lehmien kanssa Fallkullan kotieläintilan lehmäleirillä.

Meriharjun Luontotalolla toteutettiin yli 80 luontokoulupäivää yhteistyössä opetusviraston kanssa. Osa luontokoulupäivistä muodosti useamman päivän mittaisen kokonaisuuden, johon sisältyi vaikuttamisosuus. Niissä nuoret toteuttivat jonkin ympäristövaikuttamiskokonaisuuden joko koulussa tai omassa elämässään.

Syksyllä toteutettiin vuosittainen Hyvisviikko, jolloin toimipaikat järjestivät monenlaisia tempauksia. Niissä kerättiin rahaa ammattikoulutuksen tukemiseen Sierra Leonessa yhdessä Suomen Pakolaisavun kanssa.

Ilahduttavin ympäristötieto vuosittain toteutettavassa toimipaikkakohtaisessa ekoarvioinnissa oli se, että yhä useampi ekotukihenkilö koki koko työyhteisön pyrkivän toimimaan kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti. Ympäristökasvatukseen paneuduttiin avoimen nuorisotyön yksikköpalavereissa perehtymällä kestävän kehityksen koordinaattorin johdolla Kukkamalliin, joka on nuorisoasiainkeskuksessa kehitetty suunnittelun apuväline nuorisotyöntekijöille. Kukkamalliin tuli paljon korjaus- ja kehittämisohjeita.

NUORISOLAUTAKUNTA

Nuorisolautakunta kokoontui kertomusvuoden aikana 11 (12/2010) kertaa ja pöytäkirjapykälää kertyi 102 (130/2010). Lautakunta antoi kaupunginhallitukselle yhteensä 14 (16/2010) lausuntoa. Nuorisolautakunta piti kaksi seminaaria 18.4.2011 ja 15.9.2011.

Nuorisolautakunta myönsi kertomusvuonna (edellinen vuosi suluissa) avustuksia seuraavasti:

- palkkausavustuksina 640 020 (615 003) euroa 21 (19) helsinkiläiselle nuorisopiirijärjestölle tai vastaavalle
- yleisavustuksina 351 210 (365 000) euroa 124 (132) helsinkiläiselle varhaisnuorisotoimintaa harjoittavalle yhdistykselle
- toiminta-avustuksina 115 770 (121 000) euroa 30 (23) helsinkiläiselle nuorisoyhdistykselle
- leiriavustuksina 93 000 (99 000) euroa 65 (66) helsinkiläiselle järjestölle
- projektiavustuksina 47 820 (36 750) euroa 4 (8) eri hankkeeseen tai tapahtumaan 4 (7) helsinkiläiselle järjestölle ja nuorten ryhmälle sekä starttiavustuksina 0 (2 300) euroa 0 (2) helsinkiläiselle järjestölle

Nuorten kansalaistoiminnan toimiston toimistopäällikkö myönsi nuorisolautakunnan valtuuttamana

- projektiavustuksina 31 710 (43 198,40) euroa, josta 17 290 (26 450) euroa 32 (56) hankkeeseen tai tapahtumaan 27 (50) helsinkiläiselle järjestölle ja nuorten toimintaryhmälle
- talokerhoavustuksina 2 050 (2 100) euroa 6 (6) talokerholle
- kuljetusavustuksina 12 370 (14 648,40) euroa 63 (74) tapahtumaan 12 (14) helsinkiläiselle nuorisopiirijärjestölle tai vastaavalle.

Muut keskeiset päätökset

5 § (27.1.)	Helsingin kaupungin nuorten vaikuttamisjärjestelmästä päättäminen (esitys kaupunginhallitukselle).
8 § (27.1.)	Lisätilojen vuokraaminen Luotsi-toiminnan käyttöön.
45 § (26.5.)	Lausunnon antaminen Helsinki-Vantaa selvityksestä.
46 § (26.5.)	Nuorisotoimen vuoden 2012 talousarvioehdotus ja taloussuunnitelmaehdotus 2012–2014.
61 § (16.6.)	Nuorisotilan ja toimistotilan vuokraaminen Viikistä.
62 § (16.6.)	Itä-Pasilan monikulttuurisen sosiaalisen nuorisotyön kumppanuussopimuksen raamin hyväksyminen Kalliolan Nuoret ry:n kanssa.

Nuorisolautakunnan kokoonpano 2011

Puheenjohtaja

Emma Kari, Vihr.

Henkilökohtaiset varajäsenet

Verna Castrén, Vihr.

Varapuheenjohtaja

Anita Kuitunen, Kok.

Carita Perry, Kok.

Jäsenet

Tuomas Tiihonen, Kok.

Malina Valtonen, Kok.

Petra Toivonen, SDP

Tuomo Valokainen, SDP

Johanna Sandberg, SFP

Riku Ahola, Vas.

Erkki Perälä, Vihr.

Henri Tehilä, Kok.

Marjo Hellman, Kok.

Laura Kuisma, SDP

Aleksis-Sebastian Mäki, SDP

Jonas Forsman, SFP

Hanna Männynväli, Vas.

Timo Riitamaa, Vihr.

Kaupunginhallituksen edustaja

Nina Suomalainen

Varaedustaja

Tatu Rauhamäki

TAULUKOT

Henkilökunnan koulutus

Koulutustilaisuuksien järjestäjä	2008	2009	2010	2011
Nuorisosiankeskus	1542	1492	1310	959
Helsingin kaupunki	141	161	137	107,5
Ulkopuoliset	621	642	543	336,5
Yhteensä	2304	2295	1990	1461
Koulutuspvä/kk-palkkaiset	5,7	5,8	5,0	4,5

Henkilöstömäärä vuoden lopussa

Palvelusuhde	2008	2009	2010	2011
Virkasuhteessa	9	8	9	9
Työsuhteessa				
kk-palkkaiset	390	391	390	308
tuntipalkkaiset	114	120	129	125
Oppisopimuskoulutuksessa	21	15	27	8
Palkkatuetut	86	42	99	26
Yhteensä	620	576	654	476

Henkilökunnan vaihtuvuus

Vakituiset viran- ja toimenhaltijat	2008	2009	2010	2011
Siirtyminen kaupungin toiseen virastoon	7	5	12	10
Ero kaupungin palveluksesta	16	24	26	14
Eläkkeelle siirtyminen	3	3	5	4
Muu syy				5

Talous

Nuorisotoimi	2009	2010	2011 TA	2011 TOT
Suoritetiedot				
Nuorisotiloja m2	43 443	42 085	42 530	41 004
Käyntikertoja	1 163 597	1 282 833	1 175 000	1 309 081
Maahanmuuttajien osuus, %	8	10	-	8
Jäsenkorttien lukumäärä	12 031	12 454	12 000	14 202
Yksilöllisesti ja ryhmätoiminnassa tavoitetut nuoret	16 896	16 659	16 000	16 941
Suunnitelmallisesti tuetut nuoret	1 037	1 107	1 050	1 407
Leiripäivät	9 695	11 570	-	12 734
Taloustiedot (1 000 euroa)				
Käyttömenot	28 360	28 100	27 549	28 162
Käyttötulot	1 986	1 800	1 637	2 055
Toimintakate	-26 374	-26 300	-25 912	-26 107
Poistot	391	680	450	941
Tilikauden tulos	-26 765	-26 980	-26 362	-27 048
Investointiosa (1 000 euroa)				
Irtaimen omaisuuden perushankinta	876	877	438	436
Lähiörahaston rahoitt. hankkeet	383	299	1 192	574
Yhteensä	1 259	1 175	1 630	1 010
Talousarvion ulkopuoliset varat (1 000 euroa)				
Ulkopuolisen varoin rahoitettu toiminta	444	488	500	499
Saadut tuet ja avustukset	1 211	992	690	1 290
Yhteensä	1 655	1 479	1 190	1 789
Tuottavuus ja kustannuskehitys				
Tuottavuus (2008=100)	91	102	95	108
Toimintakate / käyntikerta, euro	22,67	20,50	22,53	19,94
Menot/ 0-28-vuotiaat, euro	142,25	139,80	136,23	139,42
Avustukset järjestöille ja nimikkotilojen vuokrat/0-28-v	7,39	7,39	7,54	7,59

KÄYNTIKERRAT 2011/1-12

				sitova
	Nuorten käyntikerrat	Nuorisotilojen muut käyntikerrat	Verkossa kohdatut nuoret	KÄYNTIKERRAT YHTEENSÄ
Alueellisten palvelujen osasto	496 782	395 149	29 308	921 239
Osaston yhteiset	4 923	3 069	3 566	11 558
Eteläinen nsotyöyksikkö	27 218	48 771	749	76 738
Keskinen nsotyöyksikkö	64 805	43 590	3 370	111 765
Läntinen nsotyöyksikkö	34 825	40 827	2 593	78 245
Haaga-Kaarelan nsotyöyksikkö	36 268	22 748	3 561	62 577
Pohjoinen nsotyöyksikkö	24 862	15 836	1 858	42 556
Malmi-Pukinmäen nsotyöyksikkö	54 565	77 388	1 432	133 385
Pohjois-Koillinen nsotyöyksikkö	41 092	11 758	3 593	56 443
Kaakkoinen nsotyöyksikkö	40 096	43 388	1 849	85 333
Itäinen nsotyöyksikkö	94 254	40 889	2 599	137 742
Vuosaaren nsotyöyksikkö	30 979	23 716	787	55 482
Svenska ungdomsarb.enheten	42 895	23 169	3 351	69 415
Keskitettyjen palvelujen osasto	156 850	203 746	27 246	387 842
Kohdennetun nsotyön toimisto	73 945	54 956	4 432	133 333
Kulttuurisen nsotyön toimisto	80 990	61 348	12 357	154 695
Nuorten kansalaistoiminnan toimisto	1 774	87 442	0	89 216
Verkkonuorisotyön kehittämiskeskus	141	0	10 457	10 598
Hallintopalvelujen osasto	0	0	0	0
YHTEENSÄ	653 632	598 895	56 554	1 309 081

TUNNUSLUVUT 2011/1-12

	sitova + pks Yksilöll. ja ryhmätoim. tavoitetut nuoret	sitova + pks Suunnitelm. tuetut nuoret	sitova Vaikuttamistoim. osallistuneet nuoret	sitova Jäsenkortit	Verkon pienryhmissä tavoitetut nuoret	Leirivuorokaudet
Alueellisten palvelujen osasto	12 365	91	3 163	12 278	513	10 292
Osaston yhteiset	160	0	159	0	59	50
Eteläinen nsotyöyksikkö	862	0	484	898	8	79
Keskinen nsotyöyksikkö	1 608	25	432	1 482	20	1 378
Läntinen nsotyöyksikkö	1 433	5	305	1 153	57	707
Haaga-Kaarelan nsotyöyksikkö	987	0	485	1 003	13	106
Pohjoinen nsotyöyksikkö	665	0	81	757	14	646
Malmi-Pukinmäen nsotyöyksikkö	1 007	30	203	1 220	8	1 353
Pohjois-Koillinen nsotyöyksikkö	767	19	66	974	28	77
Kaakkoinen nsotyöyksikkö	1 057	1	241	819	271	2 744
Itäinen nsotyöyksikkö	2 650	11	131	2 477	17	2 166
Vuosaaren nsotyöyksikkö	613	0	562	713	18	662
Svenska ungdomsarbetsenhet	556	0	14	782	0	324
Keskitettyjen palvelujen osasto	4 576	1 316	96	1 924	265	2 442
Kohdennetun nsotyön toimisto	2 595	1 276	52	608	200	1 515
Kulttuurisen nsotyön toimisto	1 587	40	44	1 242	0	863
Nuorten kansalaistoiminnan toimisto	236	0	0	0	0	0
Verkkonuorisotyön kehittämiskeskus	158	0	0	74	65	64
Hallintopalvelujen osasto	0	0	0	0	0	0
YHTEENSÄ	16 941	1 407	3 259	14 202	778	12 734

KESKEISET TUNNUSLUVUT 2007-2011

	2007	2008	2009	2010	2011	muutos 2010-2011	%
Käyntikerrat	1 121 137	1 189 346	1 163 597	1 282 833	1 309 081	26 248	2,0
Yksilöllisesti ja ryhmätoiminnassa tavoitetut nuoret	18 642	20 785	16 896	16 659	16 941 *	282	1,7
Suunnitelmallisesti tuetut nuoret	975	1 025	1 037	1 107	1 407	300	27,1
Jäsenkorttien lukumäärä	8 372	8 177	12 031	12 454	14 202	1 748	14,0
Maahanmuuttajien osuus	13	13	8	10	8 **	-2	-21,4
Leirivuorokaudet	12 511	12 576	9 695	11 570	12 734	1 164	10,1

* Nuorten laskentaperuste tiukentui v. 2009 alusta

** Maahanmuuttajien laskentaperuste on muuttunut; v. 2009 osuus laskettu jäsenkorteista, ei enää käyntikerroista